

Лъытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкьор!

Лъэпкъхэм языкыныгъэ и
Мафэ фэшI сыпфэгущIо!

Зылтапсэ чыжъэу кыщеще-
жъэрэ мы мэфэкIым тыгу
къегъэкIыжы урысые та-
рихъым илIыхъужь нэкIуб-
гъохэм ащыщыр. ТятэпIа-
шъэхэр зэкъоуцохи, Хэгъэгум
ишъхафитыныгъэ, изыкIы-
ныгъэ кызырэхумагъэм,
лIыблэнагъэу ахэм кызы-
хагъэфагъэм ар пытэу еп-
хыгъ.

Лъэпкъхэр непи зызыпхы-
хэрэр ягушъхэлэж бай-
ныгъ, яхэгъэгум зэрэрыгушхо-
хэрэр, ар нахъ фэшIыгъэ хъу-
ным пае афэлъэкIыштыр зэ-
кIэ ашIэным зэрэфэхъазыр-
хэр ары.

Гъэхъагъэхэр пшIынхэу, гу-
хэлъэу уилэхэр кыбдэхъун-
хэу, псауныгъэ пытэ уилэнэу,
анахъышIоу щыIэмкIэ сып-
фэлъаIо.

Владимир ПУТИН
шэкIогъум и 4, 2009-рэ
ильэс

Лъытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкьор!

Лъэпкъхэм языкыныгъэ и
Мафэ фэшI сыгу кызыдэлъэу
сыпфэгущIо!

Мы мэфэкIым тыгу къегъэ-
кIыжы титарихъ инэкIубгъо
шIагъохэр, Родинэм хэхъо-
ныгъэ ышIыным, щыIэкIэ-
псэукIэ дэгъу илIыным, шъха-
фитэу псэуным апае лъэпкъ
зыкыныгъэм ишэн-хабзэхэу
лIэшIэгъу пчъагъэхэм къап-
хырыкIыгъэхэр. 1612-рэ ильэ-
сым тятэжъпIашъэхэм лIыхъу-
жыныгъэу зэрэхъагъэр уи-
хэгъэгум шIу зэрэпIэгъун фаем
ишъсэшIоу, Хэгъэгум кыры-
кIоштымкIэ зэкIэми пшъэдэ-
кIыж зэрэхъырэр къазэрагу-
рыIуагъэм ишыхъатэу щыт.

Непэ хэгъэгум шIульэгъу-
ныгъэу фыриIэм урысые об-
ществэр нахъ егъэпытэ, анахъ
лъэпкъ пшъэрылI инхэу ыкIи
хылыгъэу щытхэр тызэгъусэу
зэшIотхынхэми иамал къеты.

Урысыем хэхъоныгъэ ышIы-
ным пае ори кыппэблагъэхэ-
ми шъуиIошIэн гъэхъагъэхэр
щышъушIынэу, псауныгъэ
пытэ, насып шъуиIэнэу, ма-
мырэу шъупсэунэу, хахъо
шъуиIэнэу, шIоу щыIэр зэкIэ
кыжыудэхъунэу сышъуфэ-
лъаIо.

**Лъытэныгъэ
къыпфззышIэу, Урысые
Федерацием и Президент и
Администрацияе ипашэу
Сергей НАРЫШКИН**
шэкIогъум и 4, 2009-рэ ильэс

ТХЪАКИУЩЫНЭ Аслъан: «Адыгеим илыкIохэм я IофшIапIэу Москва щыIэм иамалхэм зарегъэушъомбгъу»

Адыгэ Республикэм и Пре-
зидентэу Тхъакиуцынэ Аслъан
Адыгэ Республикэм илыкIохэм
я IофшIапIэу зычIэт унэу Мо-
сква дэтыр игъэкIотыгъэу за-
гъэцкIэж нэуж кызырэрэзIуа-
хыгъэмрэ республикэм и Ма-
фэу блэкIыгъэмрэ атегъэпсы-
хъэгъэ Iофтхъабзэхэм ахэлэ-
жыагъ.

Мыщ хъэкIабэ къекIолIэ-
гъагъ, ахэм ахэтыгъэх УФ-м и
Президент иIэпыIэгъоу Алек-
сандр Абрамовыр, УФ-м и Пре-
зидент и Администрацие ипашэ
иIэпыIэгъоу Хъапсирэкъо На-
зир, Ингушетием, Дагъыста-
ным, Къэбэртгъе-Бэлъкъарым,
Къэрэщэе-Шэрджэсым яполно-
мочнэ IыкIохэр ыкIи адыгэхэу
Москва щыпсэухэрэм яIы-
кIохэр.

— Адыгеир чIыпIэу ыубы-

тырэмкIэ цIыкIу нахъ мы-
шIэми, социальнэ-экономикэ
хэхъоныгъэмкIэ ренэу къа-
хэщыщыгъ, — хигъэунэфы-
кIыгъ Александр Абрамовым.
— Непэ республикэм игъэ-
хъагъэхэм, кризисым емылты-
тыгъэу, амал къаты гухэлъхэу
илэхэр тапэки гъэхъагъэ хэлъэу
зэригъэцкIэштхэм тыщыгу-
гъынэу.

Адыгэ Республикэм иIы-
кIохэм я IофшIапIэу Москва
дэтыр игъэкIотыгъэу загъэц-
кIэж нэуж АР-м и Президент
Iоф щыIэнэу кабинетрэ зы-
щигъэпсэфынэу унэу кыщы-
дыхалытагъ, джащ фэдэу
зэдэгущыIэгъухэр зыщад-
шIышт зал, шхапIэ ыкIи
хъакIэщ номеритф ащ хэт, а но-
мерхэр зыфытегъэпсыхъагъэ-
хэр республикэм икъэралыгъо
хабзэ иорганхэм яIыкIохэу
Москва командировкэ Iошт-
хэр арых. Мэзи 8-м кыкIоцI
кIогъэ псэолъэшI IофшIэнхэм

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

Президентым изэлукIэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу
Тхъакиуцынэ Аслъан олимпиадэ джэгун-
хэм ячемпионэу Хъушт Аслъанбэчрэ ащ
итренерэу Къэрдэн Анзоррэ тыгъуасэ
аIукагъ. Iофтхъабзэм хэлэжыагъэх АР-м
и Премьер-министрэу Къумпыл Муратрэ
АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-
путатэу Шъхьэлэхъо Азмэтрэ.

— Сигуапэу непэ сыкышъуIукагъ,
тихъэкIэ лъапIэхэр, — кыIуагъ пзублэм
Тхъакиуцынэ Аслъан. — Узэрыгушхон,
щысэ зытепхын спортсмен цIэрыIоу
тиIэхэм, о Аслъанбэч, зэу уащыщ.
Спортым ылъэныкIокIэ гъэхъагъэу
уилэхэм тащыгуау, дышгъэ медалэу олим-
пиадэм кыщыпхыгъэр тарихъым изы
пычыгъо анахъ лъапIэхэм ащышъу тэркIэ
щыт. Псауныгъэ пытэ уилэу, тапэки ащ
укышъымыуцоу ыпэкIэ улъыкIотэнэу
пфэсэIо.

ЛЪЭПКЪЫР ЗЭРЫГУШХОРЭ СПОРТСМЕН

Спортым ыкIи физическэ культурэм
альэныкIокIэ мы аужырэ илъэсхэм рес-
публикэм гъэхъагъэу ышIыгъэхэм Пре-
зидентыр кIэкIэу къащыуцугъ. Федераль-
нэ ыкIи республикэ бюджетхэм
яшIуагъэкIэ футбол ешIэпIэ 40-м ехъу
Адыгеим ипсэупIэхэм зэралэагъэхъагъэр,
республикэ стадионым гъэцкIэжыныхэр
зэрырашIылагъэм ишIуагъэкIэ аужырэ
шапхъэхэм адиштэрэ спорт объект тилэ
зэрэхъуштыр апэрэ лъэбэкъухэу зэрэщыт-
хэр, ащ дакIоу лъэныкIуабэ кызылгъы-
зыубытырэ спорткомплекс ыкIи нэмыкI
спорт псэуальэхэри гъэпсыгъэнхэм зэра-
дэлажъэхэрэр республикэм ипашэ
кыIуагъ.

Президентым Хъушт Аслъанбэчрэ
Къэрдэн Анзоррэ шIухъафтын лъапIэхэр
афишIыгъэх, тапэки Адыгеим къебла-
гъэхэмэ игуапэу зэралукIэштыр къа-
рыIуагъ.

Хъушт Аслъанбэч ыцIэкIэ къуаджэу
Бжыхъэкъоежыым щыкIогъэ зэнэкIокъу-
хэм кIэух зэфэхысыжъэу афэхъугъэхэм
Къумпыл Муратрэ Шъхьэлэхъо Азмэтрэ
Президентыр шагъэгъозагъ. Iофтхъабзэр
шэпхэ инхэм адиштэу зэрэрекIокIыгъэр,
ащ нэбгырэ 200 фэдиз зэрэхэлэжыагъэр
ахэм къаIуагъ. ЗэрэрахъухъагъэмкIэ, мыщ
фэдэ зэнэкIокъухэр илъэс къэс Адыге-
им щызэхашэхэзэ ашIынэу ары.

Нэужым гушыIэ зыштэгъэ Хъушт
Аслъанбэч рэзэныгъэ гушыIэхэмкIэ АР-м
и Президент зыкыфигъэзагъ, спортым
пыщэгъэ ныбжьыкIэхэм республикэм
ипашэ IэпыIэгъу зэрэфэхъурэм осэшхо
кыфигъышIыгъ. Адыгэ лъэпкъым кыыхэ-
кIыгъэ спортсмен цIэрыIохэм щытхъоу
къалэжыгъэр тапэки лъагъэкIуатэзэ
ыпэкIэ зэралыкIотэштхэмкIэ Президен-
тыр кыгъэгугъагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан: «Адыгеим иллыкдохэм я Юфшланлэу Москва щылэм иамалхэм зарегъэушъомбгъу»

(Апэрэ нэкіубгъом
кышщегъэ).

ялгъэхан АР-м иофициальнэ
лыклогу Урысые Федерацием и
Президент дэжэ щылэ Хъапси-
рэко Мурат республикэ бюджет-
тым иккылаплэхэр хамытхэу,
спонсорхэм ямылгъу ары ыгъэ-
федагъэр. Ащ нэмыклэу, респуб-
ликэм сатыумклэ иллыкдохэмрэ
АР-м иллыкдохэмрэ юфшлан-
плэхэр зы унэ хэтышты.

— Мыщ фэдэу дэгъоу джырэ
лгъэханым диштэу ллыкдохэм я
Юфшланлэу этегъэпсыхыгъэ зэ-
рэхъугъэм республикэмккэ мэхъан-
шхо илэу щыт, — хигъэу-
нэфыкыгъ Тхыаклушынэ Аслъан.
— Адыгеим ипащэхэмрэ федер-
альнэ гупчэмрэ зэгъусэхэу ар
зэдагъэпсыгъ. Анахь лгъэгнлэ
иным тетэу Юфшланым эпхыгъэ
зэлуклэгъухэмрэ зэдэгущылэ-

гъухэмрэ шызэхашхэмккэ непэ
мыщ зэккэ амалхэр илэх. Адыге-
им иллыкдохэм я Юфшланлэу
Москва дэтым тапэки иамалхэм
зызэраригъэушъомбгъуштытм си-
цыхъэ телъ.

Мы мэфэ дэдэм республикэм
ипащэ зэдэгущылэгъу дырилагъ
ООО-у «ИКЕА МОС» зыфиорэм
и Генеральнэ директор игуадзэу
Хокан Перссон. Швед инвестор-
хэм Адыгеим шагъэпсыгъэ
сатыушыплэ-гъэпсыфилэ гупчэу
«МЕГА» зыфиорэм дэжэ гъогу
зэхэкыплэу шагъэпсыштытм
иухын эпхыгъэ Юфыгъохэм ахэр
атегущылагъэх.

Пчыхъэм лгъэпкы къашъомккэ
Адыгэ къэралыгъо ансамблэу
«Налмэсым», Адыгеим лгъэпкы
орэдымккэ и Къэралыгъо ансам-
блэу «Ислъамыем», къалэу Мос-
ква и Адыгэ Хасэ дэжэ шызэ-

хашгъэ къэшъокло коллективэу
«Адыгэхэр» зыфиорэм яартист-
хэм концерт къагыгъ. Къэбэртэ-
Бэлыкъарым кыкыгъэ хыаклэхэу
Нэфышгъэ Чэрымэрэ Лосанэ Ти-
муррэ мэфэклым оредхэр
къышалауагъэх. Мы Юфшланлэу
дэжэ фэдэу рагъэблэгъагъэх
«Фабрикэм» иорэдылоу Къэзэнэ
Сати ыккы программэу «Къэбар-
хэр» зыфиорэр зезыщэрэ Ири-
на Россиус.

Адыгэ Республикэм иллы-
кдохэм я Юфшланлэу зычлэт унэм
изтегъэпсыхыжынын хэлэжыгъэ
пстэуми зэрафэрэр республи-
кэм ипащэ къылауагъ ыккы
хигъэунафыкыгъ республикэр
зыщылэр илгъэс 18 зэрэхъурэм
ехъулэу Адыгеим шлухъафтын
дэгъу кызырэфашыгъэр.

*Адыгэ Республикэм и
Президент ипресс-къулыкъу*

НЫМ И МАФЭ ЕХЪУЛІЭУ АРАТЫШТЫХ

Сабыибэ зыплугъэ ны-
хэм ашышхэу «Материн-
ская слава» зыфиорэ ме-
далыр зэратыштыр кыкы-
хыгъэнхэм фэгъэзэгъэ ко-
миссием иапэрэ зэхэсыгъо
АР-м Юфшланымккэ ыккы
социальнэ хэхъоныгъэмккэ
и Министерствэ чъэпыо-
гум и 28-м шылагъ. Ве-
домственнэ шлухъафтын-
хэр аратынхэу нэбгырэ
27-рэ комиссием кыкы-
хыгъ. «Материнская сла-
ва» зыфиорэр зыфагъэ-
шъоштыр бзылфыгъи
10 мэхъу. Ахэм ккэлэ-
цлыккы 8 ыккы ащ нахы-
бэ аплугъ. Дипломэу
«Ккэлэцлыккыхэм яплунккэ
гъэхъэгъэшлэу зэрилэм пай»
зыфиорэр бзылфыгъэ
17-мэ афагъэшъошагъ.

Ным обществэм мэхъа-
нэу щырилэр къэлэтыгъэ-
ным, унагъор гъэпытэгъэ-
ным, кытккэлэхъухэрэ
ныбжыккэхэм плуныгъэ

тэрэз ягъэгъотыгъэным
афэлэжэнэу ары мы къэра-
лыгъо шлухъафтын лгъаплэр.
Кыкыхыгъэхъожыгъэн фэе
шлухъафтынхэм зэтыгъо
ахыщэ Іэпылэгъуи зэралы-
гъур. «Материнская слава»
зыфиорэ цлэ лгъаплэр зы-
фагъэшъуашэрэм сомэ мин
15 ратышты, Дипломыр зэра-
тырэм — сомэ мини 10.
Мыхэм апэлухъащт мылгъу
республикэ бюджетым
кыкыагъэккы ыккы респуб-
ликэ программэу «Улучше-
ние демографической ситу-
ации в Республике Адыгея
на 2009 — 2012 г.» зыфи-
орэм кышщыдэлгытагъ.

Зигугъу къэтшыгъэ шлу-
хъафтынхэр ным и Мафэ
ехъулэу илгъэс къэс аратызэ
ашышты.

*Адыгэ Республикэм
Юфшланымккэ ыккы
социальнэ хэхъоныгъэмккэ
и Министерствэ ипресс-
къулыкъу*

СПОРТСМЕН ЦІЭРЫНОМ ЫЦІЭКІЭ

Олимпиадэ джэгунхэм яче-
мпіонэу, Урысыем шызэлъашлэрэ
спортсмен цлэрылоу Хъушт Ас-
лъанбэч ыцлэккэ урым-рим
бэнэнымккэ зэлухыгъэ респуб-
ликэ зэнэкьокъухэр блэкыгъэ
шэмбэтым Тэхъутэмыкыое рай-
оным ит къуаджэу Бжыхъэ-
кыоежыым шызэхашагъэх. Ащ
ккэщакло фэхъугъэх муниципаль-
нэ образованиеу «Бжыхъэ-
жыым» иадминистрациерэ
Адыгэ Республикэм и Къэра-
лыгъо Совет — Хасэм идепу-
татэу Шхъэлэхъо Азмэтрэ.

Мыщ фэгъэхыгъэ торже-
ственнэ зэхыхъэу къуаджэм
щыкылауагъэм хэлэжыагъэх АР-м
и Премьер-министрэу Къум-
пыл Мурат, депутатэу Шхъэлэ-
лэхъо Азмэт, УФ-м иполитиче-
скэ партией «Единэ Россией»
иполитсовет и Секретарэу Іэщэ
Мухъамэд, муниципальнэ гъэ-
псыккэ зилэ «Тэхъутэмыкыое
районым» иадминистрацие ипа-
щэу Пшыдатэккэ Ризо, АР-м
физическэ культурэмккэ ыккы
спортымккэ и Комитет итхъама-
тэу Хъасанэккэ Мурат, АР-м
ныбжыккэ Іофхэмккэ икомитет
ипащэу Шатгыккэ Аслъан, рай-
оным ыккы къуаджэм ашыпсэ-
урэ цлэфхэр.

АР-м и Президентэу Тхы-
аклушынэ Аслъан ыцлэккэ зэнэ-

къокъухэм ахэлэжыэрэ спорт-
сменхэм, кызырэгъуойгъэхэм
зэккэи Къумпыл Мурат
шлуфэс къарихыгъ.

— Непэ фэдэу тыгу къэкы-
жы олимпиадэ джэгунхэм Ас-
лъанбэч теклоныгъэр кызыра-
щыдихыгъагъэр, — кылауагъ
Правительствэм ипащэ. —
Урысыем шыпсэурэ цлэфхэм а
мафэр дахэккэ агу кыинэжышты.
Адыгэ лгъэпкыгъэр зышчыгушху-
кырэ тиспортсмен лгъаплэ та-
пэки гъэхъэгъэшлэхэр ышлы-
хэзэ, ыпэклэ лыклогтэнэу фэсэлэ.
Зэнэкьокъухэм ахэлэжыэрэ
бэнэклэ ныбжыккэхэр, Аслъан-
бэч кырыплгъыхэзэ, спортсмен
цлэрылоу хъунхэу
сафэлъало.

Нэужым гушылэ
зыштэгъэ Шхъэлэ-
лэхъо Азмэт олим-
пиадэ джэгунхэм
ячемпион рэзэ-
ныгъэ гушылэхэм-
ккэ зыкыфигъэ-
загъ. Ащ гъэхъа-
гъэу илэхэм уадыгэ-
мэ уарыгушхон зэ-
рэфар, спортым
пыл ныбжыккэ-
хэм шылэныгъэм
гъогу тэрэз кы-
шыхахынымккэ

Хъушт Аслъанбэч испорт гъэ-
хыагъэхэр шысэтэхыплэу зэрэ-
штыр кыкыгъэшыгъ.

«Урысыемрэ адыгэ лгъэ-
кымырэ ацлэккэ спортым гъэ-
хыгъэгъэшхоу щышылгъэхэм апае»
зыфиорэ кубокыр Пшыдатэккэ
Ризо спортсмен цлэрылом фи-
гъэшъошагъ.

Урысыем изаслуженнэ трене-
рэу Хъушт Аслъанбэч Іоф дэ-
зышлэрэ Къэрдэнэ Анзор АР-м
и Президент ыккы зэнэкьокъум
изэхэщэн дэлэжыгъэ пстэуми
зэрафэрэр кылауагъ. Зэхыхъэм
цлэфыбэ кышчыгушылагъ, ахэм
зэккэи гушылэ дэхабэ чемпи-
оным, зэхэщаклохэм къафа-
лауагъ.

Зэнэкьокъухэм республикэ-
хэу Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлы-
къарым, Дагъыстан, Темыр
Осетию, Къалмыкыым, Крас-
нодар краим ыккы Ростов хэкум
къарыкыгъэ спортсмен ныб-
жыккэхэр хэлэжыагъэх. Текло-
ныгъэр кыдзэхыгъэхэм
Хъушт Аслъанбэч ыцлэккэ щыт
кубокымрэ шлухъафтынхэмрэ
афагъэшъошагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

*Сурэтхэр Іэшыгъэ Аслъан
зэнэкьокъум кышчытыри-
хыгъэх.*

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Профессиональнэ искусствэм ихэхъоныгъэ илахышхо зэрэхышхыхэрэм ыккы зызэхашагъэр илгъэс
30 зэрэхъурэм афэшл Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэ-
шъошагъ «Адыгэ Республикэм исурэтышхэм я Союз» зыфилоу Урысые творческэ обще-
ственнэ организациеу «Урысыем исурэтышхэм я Союз» зыфиорэм хахъэрэм.

Общественнэ-политикэ Іофшланым чанэу зэрэхэлажыэрэм, чыплэ зыгъэлорышлэжыным ихэхъо-
ныгъэ илахышхо зэрэхышхыхэрэм, хэдзаклохэм яфедэхэм зэрафэлажыэрэм ыккы илгъэсыбэ хъугъэу
гуетныгъэ фырилэу Іоф зэришлэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Щытху тхылъ фагъэшъошагъ **Ефремов Евгений Николай ыккы**, муниципальнэ образова-
нией «Къалэу Мыекъуапэ» зыфиорэм инареднэ депутатхэм я Совет идепутат, МУП-у «Май-
копские тепловые сети» зыфиорэм идиректор.

ЩАПІЭХЭР АУПЛЪЭКІУГЪЭХ

Гъомылэпхэ лгъэпкы зы-
рызхэм арасэхэм тегъахъоу
афашыштыр проценти
10-м кымыгъэхъугъэныр
ыккы Адыгеим кышчы-
дагъэккырэ а продукцие
лгъэпкыхэр тиреспубликэ
ищаклэхэм зэрэщасэхэрэм
лгъыплэгъэныр игъоу афэ-
зылгъэгъурэ унашъор АР-м
и Президентэу Тхыаклу-
шынэ Аслъан 2007-рэ илгъэ-
сым ичъэпыогъу мазэ и
19-м кыдыгъэккыгъ. Ар
гъэцккэжыгъэ зэрэхъурэр
Адыгэ Республикэм эконо-
микэ хэхъоныгъэмккэ ыккы
сатыумккэ и Министерствэ
испециалистхэм республи-
кэм имуниципальнэ образо-
ваниехэм я Іофшлэгъэр
ягъусэхэу ауплэккы. Ащ
фэдэ зичэзыу уплэккы
чъэпыогъум и 28-м Мые-
къуапэ шызэхашагъ.

Министерствэр ккэщакло
зыфэхъугъэ мониторингым
иккэлэхэм кызырагъэлэ-
гъуагъэмккэ, гъомылап-
хэхэр зышашэрэ тучани

5-у а мафэм ауплэккы-
гъэхэм цлэфхэм нахь ащэ-
фырэ гъомылэпхэ шхъа-
лэхэм уасэу ялэм тегъахъоу
фашыгъэр проценти 10-м
шлокыгъэу тыди шагъэу-
нэфыгъэп. Мыекъопэ
сатыушл организациехэу
ООО-у «Лазурит» зыфи-
орэм, ООО-у «Парус»,
тучанэу «Дахэ» ыккы нэ-
мыккэхэм япашэхэр Адыге-
им и Президент унашъоу
кыдыгъэккыгъэм шыгуа-
зэх ыккы ар агъэцккэ.
Ящаклэхэм зэккэи зэфэ-
шыгъэ акционер обще-
ствэу «Адыгэ шэ комбина-
тым» кышшырэ шэхэккэ
продукцие лгъэпкыхэр ате-
лыгъэх. Мыщ дэжыым
кышчылауагъэмэ хъушты
зигугъу къэтшыгъэ шэ ком-
бинатым кыдыгъэккыхэрэ
шэр, кефирыр, тху цлэнэр,

къое гъэушкыойгъэр Уры-
сыем иштолгыр зэфэшъ-
хыафхэм къарашырэм анахь
пыутэу зыцлэ къетлогъэ
тучанхэм зэрэщасэхы-
гъэр. Гушылэм пае, комби-
натым кышшырэ шэрэ
кефирымрэ язы литрэ сомэ 20,
шэтэ литрэ 0,250-рэ ыккы
0,500 зэрыфэрэм сомэ 17
ыккы 32-рэ, тху цлэнэм зы
пачкэм сомэ 22-рэ чагыч
40-м кышчыублагъэу сомэ
26-м нэс ыуас. Уплэккыныр
зэхэзышхыгъэхэм зэрагъэу-
нэфыгъэмккэ, чыплэ пред-
приятией зыцлэ къетлауагъэм
кышашырэ къое гъэуш-
кыойгъэр зытелгъэу алгъэ-
гъугъэр тучанэу «Магни-
тым» имэккылауагъэ. Джаш
фэдэу зы тучан заккэ тху
цлэнэм уасэу илэр Прези-
дентым иунашъо игъоу
афилэгъурэм ехъоу кы-
хыгъэшыгъэти, тучаным
ипащэхэм ар хэкукыныгъэу
зыфалэгъужыи агъэтэрэзы-
жыгъ.

Еджэркъуае дэт дэгъэшл
заводым ипродукцие ау-
плэккыгъэ тучанхэм ямэ-
ккылауагъэ зэрэтемытым уп-
лэккылауагъэр ккэушхыгъэ-
хэти, щаклохэм къалауагъ ар
предприятием ибысым
къазэралымыгъэлэсыгъэр.

ИП-у «Дэрбэм», ОАО-у
«Дондуковскэ элеваторым»,
ИП-у «Шыкълутырым»,
ИП-у «Кинетэм» къагъэ-
жырэ хыалыгъур тучан зэ-
фэшъхыафхэм зэрэщасэ-
рэ уасэр сомэ 11 — 13-м
шлокырэп.

Ауплэккыгъэ тучанхэм
ипащэхэм кызырауагъэм-
ккэ, кризисым ыпкы кы-
ккэу цлэфхэр товархэм
къазэрэккэушхыгъэрэм
кыкычыгъэ, ащэрэм кы-
шыккылагъ. Арышъ, уасэхэр
къэлэтыгъэнхэм ехыллэгъэ
упккэ непэ къэуцурэп.

ЕЛБЭШЭ Руслъан.

УАХЪТЭМ

ЗЫКЪЫЩЫРИГЪАНЭРЭП

Хэкужъхэм яунэу Нэшукъуае игупчэ итыр къуаджэм итеплэ кээзыгъэда-хэхэрэм зыкэ ащыщ. Мыщ шэпсэу Иофшэныр шлу зы-лэгъурэ Хэкужъ Аслъанбий Шъалихъэ ыкѳом иунагѳо.

Хэкужъ Аслъанбий 1951-рз илээсым гъэтхэпэм и 19-м эшитфырэ зшыпхуи-щырэ зыщэпфугъэ лэжъэкѳо унагѳом кыхъухъагъ. Аслъанбий шэнэу кыхафэхэрэм ыужыкэ кыкѳыхэрэр кызырэкѳырыплыхэрэр кыгурылоштыгъэти, ахэм шысэтхыплэ афэхуным ренэу пылгыгъ. Ащ пэнкѳи пшэхэнэп ышнахыкѳэхэри ышыпхухэри ежым фэдэху лэжъаѳлохуэ, Иофшэным фэкѳулайхуэу кызыкѳлэтэ-джыгъэхэр.

Аслъанбий гурыт еджапѳэр 1969-рз илээсым кыу-хыгъ. 1971-рз илээсым дзэм кѳулыкѳу кышыцхыи кызы-кѳоным Мыекѳопэ мэкѳу-мэщ техникумым заочнэу шеджэнэу члэхъагъ. Ащ члэ-сызэ 1971 — 1976-рз илээс-хэм колхозу «Октябрь» зы-филоштыгъэм икомсомол ор-ганизацие исекретарэу Иоф шылагъ.

Нэужым Нэшукъуае дэ-тыгъэ былымэхѳо фермэм ипэщэагъ. Иоф ышлэзэ Кубан-скэ мэкѳумэщ институтым изоотехническэ факультет кыуухъыжыгъ. Планыр ыгъэ-цэцлэзэ шыпху хэлъу Иоф зы-ришлэщыгъэм фэшл КПСС-м хагъэхъэгъагъ, непэ кызы-нэсыгъэми ащ хэт. Совет-скэ Союзыр зызэхъыжым 2000-рз илээсым кыщегъэ-жъагъэу 2001-рз илээсым нэс Пэнэжыкѳое АКХ-м ипэцэ Іэнатлэ зэрихъагъ.

Аслъанбий Урысыем икоммунистхэм япартие кыыхахъэхэрэм япчъагъэ зэрэмакѳэм егъэгумэкѳы.

— Нахыбэмкѳлэ типартие хэтхэр зыныбжъ хэкѳота-гъэхэр арых. Ныбжыкѳлэ бэу зэрэхэмытыр сыгу кѳео. 2009-рз илээсым партием нэбгыри 5 хэдгъэхъагъ, ар мэкѳлэ дэд. Комсомол ор-ганизацие зэхэтцэжыныу тызэрэфежъагъэм ишлуагъэ кѳэкѳонэу сэгугъэ. Шып-кѳэ, ащи бэп хэтыр — районымкѳлэ нэбгыри 8. Ау Иофыр етхыжыгъэ кѳо-дыешъ, комсомолым нахъ ныбжыкѳлабэ кызырэхэт-щэцтым тегупшысэ, — еѳо Аслъанбий.

Джырэ лэжъанэу тызы-хэтым Иоф зыкѳемышлэрэр сыда ыѳоу зымы кыуиѳо-штэп. Кыраѳуагъэп Ас-лъанбий. Ыгукѳлэ нахъ кы-пэблэгъэ сэнэхъагыр ащ кы-хихыгъэу Иоф ешлэ. Ишып-кѳэу былымхуным ыуж ихъагъ. Чэмишрэ шыщырэ, ахэм кѳакѳэхъогъэ шкѳлэхэрэ кѳуанхэмрэ, ныбгъэшъуи 3, зы быгъу егъашхэк. Мэл-хэр кыщэфынхэшъ ыхъун-ху гухэлъ иѳ.

Хэкужъ зэшъхъэгъусэ-ху Аслъанбийрэ Тэмэрэ-рэ шѳаорэ пшъагырэ зэ-данпугъ. Япшъагъэу Заирэ Нэшукѳое гурыт еджапѳэр тыжыын медалькѳлэ кыу-хыгъэу Адыгэ кѳэралыгѳо университетым экономѳ-мэкѳлэ ифакультет ия 4-рз курс шеджэ. Якѳалэу Юрэ АКЪУ-м идзэ факультет шед-жагъ. Ар кызыеухым ми-лицие хъагъэу Иоф ешлэ. Аслъанбий ишъхъэгъусэу Тэмэрэ Теуцожь районым

и МЖКХ контролерэу щэ-лажъэ.

— Цыф дэгъухуэ зиѳоф хэшъыкѳлэ физиѳэхэм садэлэ-

жъэнэу синасып кыыхыгъ, — кѳеѳатэ Аслъанбий. — Ахэр чэмышхуэ Хъадэгъэлэ Зай, Ехъуллэ Нэфсэт, Бэгугъэ Сар, Щэшлэ Аминэт, Ещы-ку Мэлайчэт, чэмахъохуэ Кѳыкѳ Казбек, Кѳыкѳ Махъ-муд, шкѳлэыгъ Кѳыкѳхуэ Ас-кэр, Масрэт, Кѳыкѳ Сар. А лэжъаным пенсием шыла-гъэхуэ Иофшлэн зэфэшъаф-хэр агъэцэцлэщыгъэх Уды-кѳэко Мыхъамодэ, Кѳыкѳ Юсыф, Кѳыкѳ Шамсэдинэ, нэмыкѳхэми. Мыхэм яѳоф-шлэн дэгъоу агъэцэцлэщыгъ. Агъэнэфэгъэ планымкѳлэ чэм телыгъэу щэ килограмм 2200-рз илээсым кыкѳла-хын фэгъгъэм, килограмм 2500-рз кѳарагъэтызэ Иоф ашлагъ. Шытху хэлъу ла-жъэщыгъэх механизатор-хуэ Кѳыкѳ Хысэ, Сихъаджэ-кѳо Ерэджыбэ, слесарэу Ехъуллэ Аслъанбий.

Хэкужъ Аслъанбий Иоф-шлэнымкѳлэ гъэхъагъэху ышыпгъэхэм афэшл ВѳКСМ-м и ЦК ищытху тхылъхэмрэ джэрз медальрэ кыѳагъэ-шъошагъ. КПСС-м и Крас-нодар крайком ищытху тхылъхэр, нэмыкѳ шлухъаф-тынхэр кыратыгъэх.

— Шыпкѳэр пѳоштмэ, колхозыр зызэхъыжым сыгу кѳодыгъагъэ. «Тиса-бийхэр сыдэуштэу кѳэтлэ-тыштха, сыдым теусэцта, сыда зыуж тыхъэм нахы-шлур?» зэсѳожыгъагъ. Ахэр зэкѳлэри зшлосхыгъ фермер Иофшлэным сызыпэхъэм. Силэр икѳугъ сымыѳоу Иоф шлэным сыпылгышт, уахъ-тэм сыдэѳошт, — еѳо Хэ-кужъ Аслъанбий.

УДЫКѳЭКО Казбек.
Нэшукъуай.

Урысые Федерацие и Олим-пийскэ комитет хэтэу, Урысые Федерацие лыжэ спортымкѳлэ и Ассоциацие и Вице-президентэу ыкѳи и Генеральнэ директорэу Кусов Мурат «Кавказым иор-ден» кыѳагъэшъошагъ ыкѳи ар кѳалэу Налщык кыщыраты-жыгъ. Урысыемрэ Къэбэртэ-Бэлыкѳар Республикэмрэ лыжэ спортым гъэхъагъэу ыкѳи хэ-хъоныгъэу щырялэхэм илахышлу зэрахышъыхъагъэм а наградэ лъаплэр кыкѳлэѳуагъ.

Мурат илэпэлэсэныгъэрэ ишлэ-ныгъэрэ ахэлъэу 2010-рз илээ-сым игъэтхэпэ мазэ кѳушъхъэ-лыжэ спорт Иофхэмкѳлэ Приэль-бруссьем щыѳлошт дунэ зэнэкѳо-кѳум изэхэщэнкѳлэ агъэуцугъэ планым Иоф дэзышлагъэхэм

Наградэ лъап

ащыщ. Етлани ар межконтинен-тальнэ кубок кыдэхыгъэным фэгъэгъэ кѳушъхъэ-лыжэ спорт зэнэкѳоѳоу кѳэралыгъуи 108-м яспортсменхэр зыхэлэжъыщтым икомитет ичленэу хадзыгъ.

Наградэр зыем ратыжыным фэгъэхыгъэ зэхэхуэ культурэм ифондэу Къэбэртэе-Бэлыкѳар Республикэм шылагъэм хэлэжъа-гъэх республикэм спортымрэ ту-ризмэмеркѳлэ иминистрэу Афѳу-нэ Аслъан, республикэм и Пар-ламент икомитет итхъаматэу Іэшъэ Заур, цѳыфым ифитыны-гъэхэр кѳэуухъумэгъэнымкѳлэ рес-публикэм илѳыѳлоу Борис Зума-куловыр, джащ фэдэу Мурат Иофшлэгъухэр ыкѳи иныбдэ-гъухэр.

Къэбэртэе-Бэлыкѳар Респу-бликэм культурэмкѳлэ ифонд итхъа-матэу Вэрэѳо Владимир кы-зэриѳагъэмкѳлэ, наградэр УФ-м и Академие иобщественность кыѳлэѳкѳыгъ. Ар кыыритыжыгъ журналэу «Награды и люди» зыѳилорэм иредатор шъхъаѳу Григорий Чмыхаловым.

Мы кѳэбарыр ежъ Мурат кызырэфѳиѳагъэм тетэу кѳэ-сэтхыжы. Москва кѳожызэ Мыекѳуапэ кѳекѳолэжыи Ты-

гъужъ Казбекрэ Светланэрэ яунагѳо ихъаѳагъ, мэѳищэ шы-лагъ, кыѳагъэшъошэгъэ награ-дэри удостоверениери кыѳти-гъэлъэгъуэх.

Мурат Налщык кыщыхъугъ, шеджагъ ыкѳи Иоф шишлагъ. Иныбжыкѳлэгъум академиче-скэ кѳэшъѳѳо ансамблэу «Ка-бардинкэм» хэтыгъ. Илээс бэ-кѳае хъугъэу иунагѳокѳлэ Моск-ва шэпсэу. Ишъхъэгъусэу Суль-етэ (Цухъумэ япхъу) ВѳТРК-м ижурналистмэ ащыщ.

Муратрэ сэрырэ тызэпхъо-рэлъфэгъу, тѳанэхэр зын кыль-фыгъэ зэшыпхъугъэхуэ Джем-бэчые шыпсэухэрэ Чэужъхэм ащыщыгъэх. Мурат ятэу Али-бек илэпкыкѳлэ осетин, Темыр-Осетием кыкѳыгъэу Налщык дэсыгъ. Ау ежъ Мурат адыгъэу зельытэжыи, адыгагъэу хэлъым-кѳлэ узтыригъэѳлоштэп. Москва дэс адыгъэхэм ащыщыбэ инэѳас, Мыекѳуапэ иныбдэжъѳоу дэсы-ри макѳлэ. Арышъ, тэри тыѳѳо-гушлэ «Кавказым иорден» зыцлэ наградэр кызырэфѳагъэшъоша-гъэм пае. Псауныгъэ пытэ илэнуу ыкѳи насыпышлэнэу тыѳэлъаѳо.

ШЫМЫГЪЭХЪУ
Мурат.

Кыыхэтыутыгъэм кыраѳуалэрэр

Лажъэ зимылэм ищылэныгъэ ымых

Цыфхэм ащэфырэ машинэ псынѳлэхэм япчъагъэ мы аужы-рэ илээсхэм хэшъыкѳлэу хэ-хъуагъ. Ар лэжъэу гушлуагъо. Кѳуаджэу шыкузэкѳлэ зытѳуц зыдэтым тапэѳлэ хъуапэщыгъ-гъэх. Тикѳуаджэкѳлэ апэу авто-мобиль псынѳлэу «Волга-21» зыѳилорэр зыщэфыгъагъэр Хъодэ Мэдин арыгъэ, ащ ыуж унэгъуагъэхэм ар зэрагъэбо-тыгъ. Ащ кыыхэкѳыкѳлэ, Хъэ-лэжъуае «Волгоградкѳлэ» еджа-гъэх. Джы тичылэ машинэ зи-мылэ унагѳо дэсыжъэп пѳоми ухэуѳоштэп. Кѳынми, хъярми ахэр арых цѳыфхэр зыщыгу-гыхэрэр.

Ау непэ автотранспортым гумэкѳыгъуабэ кызырэлъыкѳ-рэми уналэ темыдзэн плъэкѳы-рэп. Илээс пчъагъэкѳлэ узэкѳлэ-бэжымыэ, машинэхэм апкѳ кыкѳыкѳлэ тигъогухэм кѳате-хъухъэрэ хъугъэ-шлагъэхэм зы е нэбгыритѳу нахыбэ ахэмы-кѳуадэщыгъэмэ, джы ахэм япчъагъэ бэдэд. Зы маѳэ кы-хэкѳырэп тигъогухэм аварие зытѳуц кѳагемыхъухуэ. Сыда кѳэхъугъэр? Хэта мысэр? Мы

упчлэхэм джэуап кѳатыжы-гъошлэп.

Журналистэу Тхъарѳохоѳо Адам итхыгъэу «О мардж, зэ тыкѳэжъугъэушъыжы!» зыѳило-рэр лъэпкѳ гъэгъэгъэу «Адыгэ макъэм» бэмышлэу кыыхи-тыгъ. Мыщ лэжъэу сигъэгумэ-кѳлэу седжагъ, сшъхъэ бэ кы-ригъэхъагъэр. Мы тхъамыѳла-гъом ыпкѳ кыкѳлэу сѳиунагъо-кѳлэ нэбгыритѳу члэсынагъ. Си-шъаорэ сиынсэрэ мээ зэкѳлэ-лэыѳлэхэм авариехэм аха-фэхи, игъонэмысэу ядунай ахъожыгъ. Сфэ фэдиз кѳын тлэгъугъэр, ау сыдым тыфит. «Ар Тхъэ Иоф, ащ зэкѳлэри зри-гъэфэгъахуэ щыт» тѳѳо. Ау сэ арэуштэу сеплгырэр. Тхъэм ыѳуагъэр «Ори зыѳэсакыжъ, сэри сыкѳыпѳэсакыжъшт». Адэ хэта ар непэ зыгъэца-кѳлэрэр?

Ешъуагъэу рулым кѳэрыс-хуэ кѳауытыхэрэм япчъагъэ илээс кѳэс нахыбэ мэхуэ. Гъогу-патрулым икѳулыкѳу-шлэхэм ащ фэдэу кѳауытыхэр-рэм ахъэ кѳуалъхъэ кѳатын амал ялэ зыхъукѳлэ, ѳо хэмылгъу

атѳупшыжыых, зикѳлэджыбэ ахъэ имылтым иѳофхэр нахъ дэих. Джащ фэд лъэкѳлэ зилэ чи-новникхэм язекѳуакѳи. Ащ кѳлэху горэ фэшлыгъэн ѳаеба шъу! Гумэкѳыгъохэм ащыщ рулым укѳэрытѳысхъанымкѳлэ фиты-ныгъэ кѳэзытырэ документхэр зымылгыгъэу тигъогухэм ащы-зекѳлэхэрэм япчъагъэ зэрэбэдэ-дэр. Хэта мыхэр зылгъэгъунхэ ѳаер? ГИБДД-м иѳофышлэ-хэр арых. Ау мы лъэныѳомкѳлэ ахэм яѳофшлэн зэрэзхашэрэм уигъэрэзэнэу щытэп.

Хэти илэныгъэ шлу елэгъу, фимышлэны шылэп. Ау ащ кы-кѳырэп «ыжэ кыдэзырэр» зэ-кѳлэри бгъэцэцлэныр. Мэлэкѳлэ умыгъалэ, ѳапэ, егъадж, ау изекѳуакѳи уналэ тегъэт. Сэ сшъхъэкѳлэ пчъагъэрэ сэлэгъу илээс 12-13 зыныбжэ кѳлэлъы-кѳлэхэр рулым кѳэрысхуэ, маши-нэр зэраѳуэ. Ахэм тхъамыѳла-гъо кѳапыкѳлэ зэрилъэкѳы-щтыр ны-тыхэм зэхашлэрэп. Мы лъэныѳомкѳлэ милицие иѳо-фышлэхэм нахъ зэхафыгъэмэ дэгъугъэ.

Зэфэхысыжъхэм кызырэ-

гъэлъагъорэмкѳлэ, ешъуагъэу рулым кѳэрысхэм япчъагъэ нахъ макѳлэ хъурэп. Мы гумэ-кѳыгъом идэгъэгъыжыын фэгъэ-хыгъэу УФ-м и Президен-тэу Дмитрий Медведевымрэ УФ-м и Правительствэ ипашэу Владимир Путинымрэ унэшъо гъэнэфэгъэхэр ашлэгъэх. Ау Иофхэм язытет джыри нахы-шлэм ѳаклорэп. Ешъуагъэу ру-лым кѳэрыс водителым лажы-хъаѳыи зимылэ лъэсрыкѳлор гъо-гум шыреутышъ, машинэр кымыгъэуѳоу, ыпэ ригъэхъузэ маѳъэ. Ащ фэдэ цѳыфым сыд емышлэпхъ! Джыри зэ кыыхэз-

гъэщымэ ешлэиѳу гъогу-пат-рулым икѳулыкѳушлэхэм яѳо-фышлэн тэрэзэу зэхамышъу, во-дительхэм ыкѳи лъэсрыкѳлэхэм гъогурыѳлэным ишашъэхэр агъэцэцлэхэ мыхъоу тѳѳофхэм язытет зы члэплэ иѳошъыѳы-щтэп.

Мы Иофыгъом хэти ыгъэгъу-мэкѳлэ фаеу сеплгы. Тиныб-жыкѳлэхэр кѳэтыухъумэнхэм пае ГИБДД-м иѳофышлэхэр, обществэр, нэмыкѳ структурэ-хэр зэготхуэ зэдэлэжъэнхэ фае. Узэдэлэжъымэ, умышлэн, зэ-шлэомыхын шылэп.

ХЪОДЭ Сэфэр.

ЛЪЭПКЪ ГЪЭЗЕТЭУ «Адыгэ макъэм» журналисттэу сызыщылажьэрэр илъэс 40 хъунклэ къэнэжьыгъэшхо шытэп. Ащ ыпэкІи илъэс 20 фэдизрэ советскэ-партийнэ органхэм сыраіофышлэу шытыгъ. АщкІэ къасло сшоигъор Адыгэкъалэрэ Теуцожь районымрэ цыфэу ащыпсэухэрэм зэкІ пІоми хъунэу ежъхэм ашъхьэкІэ салуклагъэу, садэгущылагъэу шымытми, ягугъу къашымэ ятэми, янэми, ашымы, ашыпхъуми къэсымышлэнэу башэ къыхымыкІынэу къызэрэсшІошІырэр ары.

Мы пстэур арэуштэу къызкІэсІуагъэр, ТхьэмкІэ шыкурэу, кІэлэ дэгъубэ тыдэрэ лъэныкъокІэ укыкІыгъэми укъамыгъэукІытэжъынэу, адыгэгъэшъхьэкІэфэныгъэр ахэлъэу, акъылыгъэ-Іушыгъэр къахэщэу, коллектив гъэдэіонымкІэ бэлахъэхэу, непэрэ шылаклэм диштэу ІофшІэнхэр зэхэзыщэнхэ зыльэкІхэу, зищытхэу языгъаіозэ лажъэхэу зэрэтиІэхэр ары. Ахэм ГъобэкъуаекІи, ДжэджэхаблэкІи, ПэнэжьыкъуаекІи, АскъэлаекІи, ОчэпщыекІи, нэмыкІ чылагъохэмкІи ацІэ-альэкъуацІэхэр къесіонхэу сэшІэх, ташэгущыкІы, ташэгущыкІы. Сыд фэдэ ІофшІэн фэбгъазэхэми укъа-

зэрэщытыр зэкІэми ашІэ. Тыдэ загъакІуи, сыд фэдэ ІэнатІэ зыІуагъахыи ищытхэу аригъэІуагъ, цыхъэ къыфэзышыгъэхэр кІигъэгъожыгъэхэп, лъэуж дахэ къыгъэнагъ.

Алый янэу Самэти ухигъэ-лхыгъухъанэу бзыльфыгъэ Іуш, ЛенинэхаблэкІэ (Краснодар псыІыгыпІэр ашІы зэхъум агъэкощыгъэхэм ащыш) Мыгухэм япхъу. Ятэу Аслъанчэрые Аскъэлэе, Пэнэжьыкъое, Джэджэхаблэ къоджэ советхэм ятхыма-тэзэ къыхыгъ. Ащ фэдэ унагъом шапІугъэ пшъэ-шъэжыем адыгагъэр игунэсэу, Іэдэб дахэ

лакІэм ыльэкІ къызэрымгыанэрэр, ыгурэ ыпсэрэ етыгъэу ащ зэрэпылтыр районымрэ республикэмрэ япашэхэм къальгъу, Лыхъурэе Алий 1997-рэ илъэсым УФ-м пенсиехэмкІэ и Фонд Адыгэкъалэрэ Теуцожь районымрэкІэ игъэіорышлэпІэ иІэшъхьэтетэу агъэнафэ.

2000-рэ илъэсым ыкІэмэ адэжъ Теуцожь районымрэ Адыгэкъалэрэ шъхафэу лэжъэнхэу ашІыжыи, иегъэ-шІэрэ гупчэжъэу Пэнэжьыкъуае район гупчэ зэхъужымыщ ПФР-м игъэіорышлэпІэу къышчызэІуахыгъэм

къоджэдэхэм ямызакъоу, районым зэкІэ ипенсионерхэр фэразэх ыкІи псауныгъэ пытэ иІэнэу, шІоу шыІэр къыдэхъунэу фэлъаіох.

Ар шпыпкъэ, тэрэз. Хьаджэ-быекъо Руслъан ишІушІагъэ егыашІэми цыфхэм ашыгъу-пшэщтэп, бэрэ дахэкІэ игугъу ашІы ыкІи ашышт. Ау къэіогъэн фаер унэм сыд идэхэгъэми, ар тэрэзэу умыІыгымымэ, уфэмысакъымэ, умыгъэкъабзэмэ, ишагу зэхэбгъэкІыхэмэ теплъаджэ зэрэхъуштыр ары. Непэ ар зэпэлыдыжъэу, моу джыдэдэм къахыи къагъэуцугъэм фэдэу, ишагуи къабзэ, ренэу упхъухъэгъэ уц къашхор алырэгъу шхъуантІэм фэдэу дзубгъуагъэу, къэгъэгъэ зэфэ-шъхафхэри къышыкІыхэу, гъучІ чэу дахэкІэ къэшІыхъажыгъэу зэрэщытыр шытхъу-кІэ зыфэплъэгъун фаер ІофшІапІэм иколлектив зэгурьіо-жырэ ащ иІэшъхьэтетэу Лыхъурэе Алийр.

Унэм узихъэкІэ къэбзэныгъэу нэлпъэгъум къыридзэрэм укъегъэчэфы, гур къыдещэе. Апэу узІуплърэр уисэмэгубгъукІэ шыс къэрэгъулыр ары. Ар ащ лыпытэу къэтэджы, нэгущыіоу, фэбагъэ хэлъэу сэлам къыуехы, узгъэгумэкІырэр къыуегъаіо, уифэіо-фашІэхэр

хэлъэу егъэцакІэх. Ащ фэшы-хьат заом хэлэжыагъэхэм, сэкъатныгъэ зыІэхэм, зэкІэ пенсионерхэм, бзыльфыгъэхэу са-байхэр къызфэхъугъэхэм яфэ-іо-фашІэхэр шысэтэхыпІэу зэ-рагъэцакІэхэрэр, ящытхэу зэ-ра-рагъаіорэр, республикэмкІэ пэ-рытхэм зэрахалытэхэрэр.

ХэткІи шъэфэп сыд фэдэ коллектив ІофшІагъэу иІэн ыльэкІыштыр ащ ипашэ зэрэ-лытыгъэр. Ащ акъылыгъэ хэлъэу цыфхэм Іоф аригъэ-шІэн, ахэр зэхищэнхэ, ыгъэдэ-Іонхэ зэрилтэкІырэм елгы-тыгъ районми, хызмэтшІапІэ-ми, организациеми ягъэхъа-гъэхэр зыфэдэщтхэр, цыфхэм дахэкІэ игугъу зэрашІыштыр, уасэу къыфашІыштыр. Арышъ, ыпшъэкІэ зигугъу къэтшыгъэ коллективэу районми респу-бликэми зищытхэу шаіорэм ІофшІагъэу иІэхэр зыпкъ къи-кІыгъэхэу, зиамал къыхыгъэ-хэу лыытэгъэнхэу шытыр, ащ иіофшІэхэр зэгурьіохэмэ зэ-дэіужьхэзэ рэхъатэу, чІахъэхэ-рэм агъэшІагъоу макъэ ахэмы-ІукІэу зыгъэлэжъэнхэ зыльэ-кІырэр Лыхъурэе Алий ары. Арэуштэу Іоф зэришІэрэм ифэ-шъошэ уасэу пІыгытэ хъушт районым, республикэм япашэ-хэм мызэу, мытІоу къыфагъэ-шъошгъэ шытхэу тхыльхэр. Урысые Федерацием пенси-ехэмкІэ и Фонд и Шытхэу тхы-лыи къыратыгъ.

Къыхъэгъэхъожыи сшІои-гъор, районым, республикэм пенсиехэмкІэ яфондхэм япа-щэхэм, иіофшІэгъухэм, иныб-джэгъухэм Алий иіофшІаіэ уасэ къызэрэфашІырэр, лыытэ-ныгъэу къырапэсырэр ыныбжъ илъэс 40 зэхъум джыри зэ къы-зэрэлыгъуагъэр ары. Теуцожь районым иадминистрације ипа-щэу Хьут Теуцожь, Адыгэ Республикэм и Президент иІыкІоу тигъунэгъу Красно-дар краим шыІэ Мамыекъо Кимэ, республикэмкІэ пенси-ехэмкІэ Фондым ипашэу Къулэ Аскэрбый шытхэу ыкІи шІу-фэс тхыльхэр къыратыгъэх, псауныгъэ пытэ иІэнэу, гъэхъэ-гъаіэхэр ышІынхэу къыфэлыэ-Іуагъэх.

Урысыем и Къэралыгъо Ду-мэ идепутатэу Хьаджэбыек-ко Руслъани Лыхъурэе Алий шІуфэс телеграммэ къыфигъэ-хыгъ. Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» Алий зэри-ныбджэгъушІум, иіофшІэгъу-хэр илъэс къэс лъэпкъ гъэзе-тым зэрэкігъатхэрэм, ащ зэр-еджэхэрэм афэшІыкІэ ащ иіобилейкІэ гъэзетым ижурна-листхэр къыфэгущыІуагъэх.

Лыхъурэе Алий унэгъо да-хи иІ. Ишъхъэгъусэу Риммэ Адыгэ къэралыгъо универси-тетыр дэгъу дэдэу къыуыхыгъ. Теуцожь рай ЗАГС-м ипаш. Зэшъхъэгъусэхэм лыфгытІу зэдапІу. Зарэ Пэнэжьыкъое гу-рыт еджапІэм ия 7-рэ класс шеджэ, яшъэожыеу Аслъан иІэсипІыым ит, кІэлэцІыкІу ІыгыпІэм макІо.

Лыхъурэе Алий ІофшІэгъэ дэгъоу иІэхэр хэдгъэунэфыкІ-хэзэ, тапэкІи игъэхъагъэхэм ахигъэхъонэу, псауныгъэ пытэ иІэу цыфхэм бэрэ афэлэжъэнэу тыфэлъаіо.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Сурэтым итыр: **Лыхъурэе Алий.**

ЛышІу къошІу фэхъу

мыгъэукІытэжъэу зэрагъэцэ-кІэщтым уицыхъэ телъынэу шыт.

Ахэм зэу ащыш зигугъу шІукІэ, дахэкІэ къэсшы сшІои-гъор. Ар Теуцожь районым имызакъоу, нэмыкІ чышІэхэ-ми ащызэлъашІэ хъугъэ Пэнэ-жьыкъуае икІэлэ плугъэу, бэмы-шІэу зыныбжъ илъэс 40 зэрэ-хъугъэр хэзгъэунэфыкІыгъэу, ащ фэшІ цыфыбэ зыфэгъу-шІуагъэу Урысыем пенсиехэм-кІэ и Фонд и Теуцожь гъэіо-рышлэпІэ ипашэу Лыхъурэе Алий ары. Ащ шыІэныгъэ гъо-гоу къыкІугъэм, ищытхэу ари-гъаіозэ иіофшІэнхэр зэрэзхи-щэхэрэм, зипэщэ коллективыр дахэу зэригъэлажьэрэм, адыга-гъэрэ Іэдэбрэ хэлъхэу зэрэпсэ-урэм, зэрэзекІорэм ягугъу къэ-тымышІыгъэ ар къызэрыхъу-хъэгъэ, зыщапІугъэ унагъом тигъэзетеджэхэр фэдгъэнэіо-сэных.

Ятэу Лыхъурэе Аскэр (пэ-сашэу идунай ыхъожыгъэшъ, Алахъым джэнэт къырет) ышІэ къепІомэ Адыгэкъали, Теу-цожь ыкІи Тэхъутэмыкъое рай-онхэми, Мыекъуапи, нэмыкІ чышІэхэми ащыпсэухэрэ на-хыжъхэм ащ иадыгагъэ, иІу-шыгъэ, иІыгъэ, изекІокІэ-псэу-кІагъэр къыуимыіонэу бэдэдэ къахэкІынэп. ІофшІэгъэшхо-хэр иІагъэх, пэшэ ІэнатІэхэм алутыгъ, адыгэ лъэпкъым, ичы-лэ, иІлакІэ хьалэлэу афэлэ-жъагъ. Колхоз тхыамэтагъ, сельхозтехникэм ыкІи авто-хозяйствэм ялэщэгъ, Пэнэжьы-къое къоджэ Советым итхыа-мэтагъ. ПенсиехэмкІэ фондым и ГъэіорышлэпІэ Адыгэкъалэрэ районымрэ апэу ащызэхэзы-щагъэр, ащ лъэпсэ пытэ фзы-шыгъэр Лыхъурэе Аскэрэу

хэлъэу, шырытэу, шыабэу гу-щыІэу зэрэхъугъэр бгъэшІэгъо-нэу шытэп. Ахэм яунагъо бэрэ сыхъэу къыхэкІыгъэшъ, Самэ-т ымакъэ Іэтыгъэу гущыІэу зы-кІи зэхэхыгъэп. Иныбжыи-кІэгъум шІу ыльэгъурэ сэнэ-хъатэу къыхихыгъагъэр ыкІи зэригъэгъотыгъэр ежъ ишэн шІагъо диштэу Іоф зышІышІэн ыльэкІышт библиотекэр ары. ЕльэкІыфэ, пенсием окІофэ тхыльхэм хьалэлэу адэлэжыагъ, ипшъэрылхэр еіоллэпІэ имыІэу ыгъэцэкІагъэх.

Джащ фэдэ ны-тых Лыхъу-рэе Алий къызэхэкІыгъэхэр. Шэн-хэбзэ дахэхэр зэрылъ адыгэ унэгъо шІагъу ар 1969-рэ илъэсым ичъэпыогъу мазэ и 22-м къызэрыхъухыгъэр, зы-щапІугъэр. 1986-рэ илъэсым Пэнэжьыкъое гурыт еджапІэр къыуыхыгъ, ащ лыпытэу Теу-цожь РАПО-м техникэр зыща-гъэцэкІэжырэ имастерской ІофшІэныр шыригъэжыагъ. Ащ ыуж дзэм къулыкъу къыши-хыгъ, Кубанскэ къэралыгъо аграрнэ университетым ипсэо-лэшІ факультет къызеухым гъэцэкІэжыныхэм афэгъэзгъэ хозрасчетнэ псэолэшІ органи-зациеу Адыгэкъалэ дэтыгъэм иучасткэ Іоф чишІагъ.

1993-рэ илъэсым Урысыем пенсиехэмкІэ и Фонд игъэіоры-шлэпІэу Адыгэкъалэрэ Теуцожь районымрэ (ащыгъум ахэр зэ-хэтыгъэх) къащызэІуахыгъэм Іоф чишІэнэу рагъэблагъэ. Апэ ащ илэжъэкІо къызэрыкІоу Іоф ышІэнэу регъажэ, етІанэ упол-номоченнэ шъхьалэу агъэнафэ. А лъэхъаным пенсиехэмкІэ фондым икыутам зэрифэшъуа-шэу Адыгэкъалэрэ районымрэ ащызэхэщэгъэнымкІэ, ащ лъэ-псэ пытэ фэшІыгъэнымкІэ кІэ-

итхыаматэу къагъэнэжыыгъ.

Хэукъуагъэхэп ыкІи. Сыда пІомэ а уахътэм къыкІоцІ пен-сиехэмкІэ фондым игъэіоры-шлэпІэу Теуцожь районым шы-зэхашагъэм хэхъоныгъэшхохэр ышІыгъэх, сыд фэдэ лъэны-къокІи пэрытхэм ахалыгътэ, ищытхэу аіо. МышкІэ бэ зигу-гъу къэшІышІэнэу шыІэр. Апэу ІофшІапІэр Адыгэкъалэ къы-рахыжыи Пэнэжьыкъуае къы-захыжыым мыш дэт къоджэ Советым иконторэ унэ горэхэр къащаратыгъэу шылажъэщты-гъэх.

Ау бэшІагъэу ащ Іофыр те-тыжъэп. Район гупчэр Пэнэ-жьыкъуае къызахыжыым мыш апэу щагъэпсыгъэр ПФР-м иун ары. Ащ лъэшэу чылэм игупчэ къегъэкІэракІэ, къегъэдэхэ, къоджэдэхэр лъэшэу рэгущы-хэх. Ар тІоу зэтет, кабинет 15, акто-вэ зал, архив, ипенсиехэм язы-тет зэзгъэшІэнэу къуаджэхэмрэ къуытхэмрэ къарыкІыхэрэр зэрагъэблэгъэхэрэ ыкІи защы-дэгущыІэхэрэ унэ хэтых.

— Мы тиунэ дахэу зэкІэмэ агу рихырэм ипроект къэзгъо-тыгъэри, ар языгъэшІыгъэри, чылгэм район гупчэр къызахы-жыым шІухъафтын къыфэзы-шыгъэри тичылэ кІалэу, рес-публикэм пенсиехэмкІэ и Фонд иапэрэ тхыамэтагъэу, джы Уры-сые Федерацием и Къэралы-гъо Думэ идепутатэу Хьаджэ-быекъо Руслъан ары, — еіо Лыхъурэе Алий. — Ащ фэшІ

шъэбагъэ хэлъэу къыпфегъэ-цакІэх.

Тэ бэрэ мыш тычІахъэу мэхъушъ, тымыгъэшІэгъон тлъэ-кІырэн къэбзэныгъэу тлъэгъу-рэр, рэхъатныгъэу чІэлъыр. Мыщ бзыльфыгъэу шылажъэ-хэрэр къыхашыпкІыгъэхэм, зыгорэм шъхафэу шырагъэ-джажъэхэм, шапІугъэхэм фэдэу шыабэх, хъупхъэх, адыгэгъэ-шъхьэкІэфэныгъэ ахэлъ. Яка-бинетхэм узарыхъэкІэ къыуа-жэхэу шысыгъэхэм фэдэу нэгъу-шІоу къыппэгъокІых, уигумэкІ къыпфагъэцакІэ, укъагъэкІо-тэжыи.

ЗэкІэри якабинетхэм арыс-хэу зыфэгъэзэгъэ ІофшІэнхэр агъэцакІэх. Бэмэ ащытэлыгъэу, ащызэхэтэхы коридорым узэ-рэтэхыагъэм лыпытыгъэу шхы мэкъэшхохэр кабинет горэхэм къарыІукІэхэу лъэшэу шыгуш-Іэхэу. Ащ фэдэ мыдрэм шыІэп. Мыщ зэкІэ шыплъэгъуштыр дэхагъ. Къэгъэгъэ зэфэшъхаф-хэр унэм икоридори, икаби-нетхэми бэу къазэрэщагъэкІ-хэрэр ольэгъу. Ахэр мыш шы-лэжъэрэ бзыльфыгъэхэр арых зыІэшІагъэхэр.

Якабинетхэр хъоо-пщаохэу, нэфынэхэу, гүІэтыпІэхэу ыкІи фэбапІэхэу зэрэщытхэм диштэу ІофшІэнымкІэ ящыкІагъэр зэ-кІэ яІ, компьютерми, факс-ми, ссероксми, гъуэчыІалъэ-ми, кондиционерми, мебельми зышыкІэхэрэ шыІэп. Коллекти-вым ипшъэрылхэри шытхэу

ВETERАН IOФЫГЪOХЭР

Зэкъошныгъэмрэ зэблэгъэныгъэмрэ агъэпытэщтых

Адыгэ Республикэм и ветеранхэм и Совет зичэзыу пленумэу илагъэм хэлэжъагъэх Урысые Федерацием и ветеран организацие итхьаматэу Д. Карабановыр, Краснодар краимкIэ ветеранхэм я Совет итхьаматэу Н. Горовоир, ащ игуадзэу М. Шибановыр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Р. Хаджэбыекъор, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм итхьаматэу игуадзэу В. Сапыыр, АР-м илIыкIоу Краснодар краим шыIэ К. Мамыекъор, АР-м лъэпкIэ ИофхэмкIэ, IэКIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкIэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэхэм яамалхэмкIэ и Комитет итхьаматэу В. ЖакIэмыкъор, АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу Р. Натхъор, Хэгъэгу зэошхом и ветеранэу, орденэу «Шытхъум» и степенищ зышъуашэу М. Гошкърор, нэмыкIэхэри.

«Теклоныгъэм ия 65-рз илъэсэу къэблагъэрэм ипэгъокIэу Адыгеим щыпсэурэ цIыф лъэпкIэ зэфэшхьафхэм язэкъошныгъэрэ язэблэгъэныгъэрэ гъэпытэгъэнхэм фэгъэхьыгъэу республикэм и ветеран организацие ипшэ-рылххэр» зыфиIорэ докладыр пленумым къыщишIыгъ АР-м и ветеранхэм я Совет итхьаматэу Г. Барташук.

Тхьаматэм апэу идоклад къыщыхигъэщыгъ 1941 — 1945-рз илъэсхэм шыIэгъэ Хэгъэгу зэошхом тикъэралыгъо теклоныгъэу къыщыдихыгъэр къызкIэкIуагъэр СССР-м щыпсэурэ цIыф лъэпкIэ зэфэшхьафхэм азыфагу зэблэгъэныгъэ-зэкъошныгъэ ин зэрапылхыгъэр арэу зэрэщыгъэр. ЛъэпкIэ пстэури пытэу зэкъоуоци, зышгъэ икIыгъэ фашистыдзэхэм апэуцужыгъэх ыкIи теклоныгъэр къыдахыгъ. А зэошхом Советскэ Союзым и Лыхъужь цIэ лъапIэр хэгъэгумкIэ нэгырэ 11200-мэ афауыгъ. Адыгеим щыщ нэгырэ 52-мэ а цIэ лъапIэр къафагъэшшоагъ, ащ цыщэу нэгыри 7-р адыгэх. Политрукэу Андырхъое Хъусенэ пийхэм къызауцухъэм «Урысхэм затырп!» зэриIогагъэм къеушыхьаты лъэпкIэхэм азыфагу илгыгъэ зэкъошныгъэр зыфэдагъэр.

Ветеранхэм яреспубликэ совет инэу ыналэ атырегъэты ныбжьыкIэхэм яхэгъэгу шIу алъэгъоу пIугъэнхэм, а ИофшIэныр агъэлъэшхыгъэ Теклоныгъэм ия 65-рз илъэсэу къэблагъэрэм пэгъокIыныхэм. СыдигъокIи ныбжьыкIэхэм япIунрэ ялэжынырэ мэхъэнэ ин аритыгъэ къехьы. Ау неперэ лъэхъанэу тызхэтым ахэр уинэплэгъу игъэкIынуу амал илэп. Непэ хуныкIэным, укIыным, хьехэр аушхьакулхэм, тыгъоным, нэмыкIэхэми афэгъэхьыгъэ къэтынхэу къагъэлъагъэхэрэм ныбжьыкIэхэр дахьыхы, пIуныгъэ ИофшIэныр къызэлагъа-

хьэ. Тихэгъэгу итариххэр ихьышхэрэ зыфэдагъэр зэпырыгъэзагъэу телевидениемкIэ къагытх. Ащ фэдэхэм хэпшIыкIэу дзэпатриотическэ пIуныгъэм и ИофшIэныр къызэтыралажэх, язэрар къэкIо. ШыпкIэ, республикэм иныбжьыкIэхэм янахьыбэр ятэхмэрэ ятэхьхэмрэ ягъогу зафэхэм атетых, еджэх, мэлэжэх, хэгъэгум федэ къызэрэфэхьыщтым пылтых, ящытху арагъало.

Ветеранхэм я совет ныбжьыкIэхэм яхэгъэгу шIу алъэгъоу пIугъэнхэм фэгъэхьыгъэ ИофшIэныр мы лъэхъаным зэрихьэрэмэ зэу ащыщ «ЯтIонэрэ дунэе заом ишыпкIэапI» зыцIэ эстафетэу зехицагъэр. Ащ хэлэжэх республикэм икIалэхмэрэ ирайонхэмрэ яеджакIохэр. Ащ фэдэ дзэ-тарихэ эстафетэхэр ащылагъэх Кошхьэблэ ыкIи ТэхьутэмькIэе районхэм, къалэу Мыекьюапэ ия 11-рз, 17-рз ия 5-рз гурыт еджапIэхэм. ЕджапIохэм лъэшэу ашIогъэшIэгъоных лектор купым хэтхэм Хэгъэгу зэошхом икIэбар шыпкIэхэр къазрафауатэхэрэр. Лекторхэу К. Ацумыжым, Е. Саловым, М. Тхьагъэпсэум, С. Писмак, нэмыкIэхэми Iэпэ-Iэсэныгъэ ин ахэлъэу блэкIыгъэ Хэгъэгу зэошхом икIэбар шыпкIагъэ хэлъэу зэрафауатэрэр еджапIохэм инэу агу рехьы. Лекторхэм анахьэу къыхагъэщырэ тикъэралыгъо щыпсэурэ лъэпкIэ зэфэшхьафхэр зэкъотхэу пий мэхъаджэм зэрэпэуцужыгъэхэр, яхэгъэгу шIу алъэгъоу зэрэзуагъэхэр ары.

Докладчикым инэу ыналэ зытыригъэтыгъэхэм ащыщ пэублэ ветеран организациехэм япсэу-кIэрэ я ИофшIагъэхэмрэ ыкIи ахэм ятхьаматэхэм пэцэныгъэу зэрахьхэрэр зыфэдэхэм. ГушыIэм пае, Красногвардейскэ районым хэхьэрэ къуаджэу Адэмые щызэхэщэгъэ организацием илъэс 20-м ехьугъэу итхьамат Даур Юрэ. Мыщ ренэу шызэло-кIэх цIыф лъэпкIэ зэфэшхьафхэм ялIыкIо ветеранхэр. Ахэм зигъо хьугъэ Иофыгъохэр къащалэгъэх, якъоджэ гурыт еджапIэ чIэхэм аналэ атырагъэты. Ветеранхэр щызэло-кIэх еджапIэм имузей зычIэт унэм. Къэлогъэн фаер мы еджапIэр къэзыухыгъэхэм ащыщхэу нэгыри 9-мэ полковник цIэ къызэрафашIыгъэр ыкIи шIэныгъэ зэщыкIогъэ ветеранхэм ыналэ атырегъэты. Ащ дакIоу еджапIэм чIэс ныбжьыкIэхэм залуегъакIэ. Мэфэ-кI мафэхэр къэблагъэхэ зыхьукIэ гурыт еджапIэр икIуапI, Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэхэр игъусэхэу тыхэгъэгу 1941 — 1945-рз илъэсхэм шыIэгъэ зэошхом, Теклоныгъэр тидзэхэм къызэрэдахыгъэм якъэбархэр ныбжьыкIэхэм афауатэх.

илъэсым гушIуагъокIэ зэдыхэгъэу нэфыкIыгъ.

Мы район дэдэм щыщых ветераныцIэр къэзгъэшпыкIэжхэу ШыкIультыр Ибрахьимэ (къ. Улап), Иван Амелиныр (с. Красногвардейскэ), Петр Лях (къ. Хьатикъуай). Ветеранхэм я Красногвардейскэ район совет итхьаматэу М. Зайцевыр мыпшпыжхэу нахьыжхэм я Иофренэу пылх. Ар лъэпкIэ зэфэшхьафэу районым исхэр зэгуры-лохэу, зэлъыкIохэу шытынхэм ренэу пылх, зы тхьамафэ къы-хэпIэрэп Хэгъэгу зэошхом хэтыгъэхэу районым ис ветеранхэм ащ залуимыгъакIэу. Мы районым и ветеран организацие Краснодар краим ит ягъунэгъу Усть-Лабинскэ район ветеран организацием зэблэгъэныгъэ дыриI илъэс пчъагъэ хьугъэу.

ГушыIэ дэхабэ къепIолIэн плъэкIыщт ветеранхэм я ТэхьутэмькIэе район организациеу Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэу Алексей Черник зипащэм. ТэхьутэмькIэе районым ит пэублэ организациехэм шэн дэгъоу ахэлъыр Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэхэр янэплэгъу зэрэрамыгъэкIхэрэр ыкIи гурыт еджапIэхэр зэрякIуапIэхэр ары. Поселкэу Инэм щызэхэщэгъэ ветеран пэублэ организацием ипашэу Валентина Неждовам ущытхьыныр ифэшъуаш. Ар ящысэтэхыпIэу фэшхьаф пэублэ организациеу районым итхэми Иоф ашIэ. Ахэр пэублэ организациехэу Хьут Юныс (къ. ТэхьутэмькIэе), ЕмIылы Аслъанчэрые (къ. Шынджы), Валентин Бочаровым (пос. Октябрь), Надежда Овчинниковам (пос. Дружный), нэмыкIэхэри зипащэхэр арых.

Ветеранхэм я Мыекьюапэ район совет итхьаматэу Сергей Егосиным пэублэ организациехэм ишыпкIэу Иоф зэрадишIэрэм игугъу къэшIыгъэн фае. Арыни фае а районым и организациехэм ныбжьыкIэхэм зэрифэшъуашэу Иоф зыкладишIэрэр. Ахэм зэу ащыщ поселкэу Каменно-мостскэм ипэублэ организациеу В. Констанчук зипащэр. Ар зыхадзыгъэр илъэситIу нахь мыхьугъэми, лъэшэу фэкIэщыгъоу, ыгу фэцагъэу зыфэгъэзэгъэ ветеранхэм Иоф адешIэ. А охтэ кIэкIым къыкIоцI зипэщэ организацием и ИофшIэныр ыгъэлъэшыгъэх, зипсауныгъэ зэщыкIогъэ ветеранхэм ыналэ атырегъэты. Ащ дакIоу еджапIэм чIэс ныбжьыкIэхэм залуегъакIэ. Мэфэ-кI мафэхэр къэблагъэхэ зыхьукIэ гурыт еджапIэр икIуапI, Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэхэр игъусэхэу тыхэгъэгу 1941 — 1945-рз илъэсхэм шыIэгъэ зэошхом, Теклоныгъэр тидзэхэм къызэрэдахыгъэм якъэбархэр ныбжьыкIэхэм афауатэх.

Джырэблагъэ поселкэу Цветочнэм дэт саугъэтэу Цухьо Ас-

ллан фэгъэхьыгъэр икIэрыкIэу гъэпсыжыгъэнымкIэ ишIогъэ-шхо къыгъэкIуагъ поселкэм щыпсэурэ ветеранэу Н. Голда. Я 80-рз илъэсхэм къэгъэгъэлэжэ совхозым ипэщагъ Цухьу Аслъан. Хэгъэгу зэошхом хэтыгъ, фондэу «Теклоныгъэм» имылыкIуагъ саугъэтыр агъэкIэжыгъэми, ащ икызылэхын яшпыпкIэу пылгыгъэх урысэу ыкIи ермэлэу дэсхэр.

АдыгэкIалэ и ветеранхэм я совет ИофшIаки уегъэразэ. Советым къалэхэу Краснодаррэ Псыфабэрэ я ветеранхэм зэкъошныгъэ зэфыщыткIэ дахэ адыриI. Мэфэ-кI мафэхэм, анахьэу Теклоныгъэм имэфэ-кI къызысыкIэ ветеранхэр лъэныкIуитIумкIи зэ-ло-кIэх, гуфэбэныгъэ хэлъэу ягушIуагъохэр зэдагъошых. Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэхэу СтIашу Рэщыдэ, Алексей Собрывыр, Борис Кочик-Оглы, Чэтыжэ Исмахьилэ зигугъу къэтшIыгъэ къалэхэм мызэу, мытIоу арагъэблагъэ, ежхэм афэдэ ветеранхэр благъэ афэхьыгъэхэу, дахэу зэхэтых.

Андырхъое Хъусен лыгъэу къыхафэгъэр пропагандэ шыгъэным игупчэ хьугъэ Шэуджэн районыр. Къуаджэу Хьакуры-нэхьаблэ дэт музеу лыхьужьым фэгъэхьыгъэр цIыф кIопIэшху. Мыщ къэкIох районым щыщ ныбжьыкIэхэм ямызакъоу, Адыгеим ирайон зэфэшхьафхэм ялIыкIохэр, Краснодар краим ыкIи нэмыкI чIыпIэхэм къарыкIырэ хьакIэхэр.

Теуцожь районым и ветеран организацие къырихьыжхэрэ ИофшIэныр зыфэгъэхьыгъэхэр лъэпкIэ зэфэшхьафхэм язэблэгъэныгъэ нахь пытэу кIэ-щыгъэным и Иоф ары. Мы илъэсым имзэе ПэнэжыкIуае щызэхэщэгъагъ республикэм и ветеран слет ыкIи ар дахэу шырагъэкIокIыгъ.

Теклоныгъэм ия 65-рз илъэс тыпэгъокIыгъэ, Адыгэ Республикэм и ветеранхэм я Совет и ИофшIагъэхэр зэфихьысэжыгъэх ыкIи Кавказым щыпсэухэрэм шэн-хэбзэ дахэу ахэлхэр ветеранхэм апае къызфэгъэфедэгъэнхэм тегъэпсыкIыгъэу ИофшIэныр зэхэщэныр рахьухагъ. Ахэр нахьыжхэм шхьэкIэфэгъэ ин афэшIыгъэныр, IэпыIэгъу зыщыкIэгъэ ветераныр зыщамыгъэгъушпшэныр, щымыIэжыыр иаужырэ гъогу гъэкIотэжыгъэныр арых. ЗэкIэ ветеран организациехэм юбилархэр ащыхагъэу нэфыкIых. Мэфэ-кI гушIогъо мафэхэри ащыгушпшэхэрэп. ГушыIэм пае, джырэблагъэ Халхин-Гол щыкIогъэ заом хэлэжъэгъэ ветеранэу Д. Палычун дэжэ кIохы, сомэ мини 10 шIухафтынэу ратыгъ. Мы аужырэ илъэситIум ветеран активист нэгырэ 18-мэ шIухафтынхэр афагъэшшоагъэх. Ветеран сымаджхэр учет ашых.

Ауштэу ИофшIэныр зэкIэгъэ-кIохэми, щыкIагъэхэр щымы-лэхэу щытэп. ГушыIэм пае, Хэгъэгу зэошхом хэтыгъэхэу къэнэжыгъэ ветеран ТекIумэ автомобиль псынIэхэр яфэшъуашэхэми, аратын алъэкIынуу къэралыгъом амал къытырэп.

Докладым ехылагъэу апэу къэгъушылагъэх АдыгэкIалэ къыкIыгъэ ветеранэу, Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэу Iэшъынэ Сэфэрбий, Красногвардейскэ районымкIэ къуаджэу Адэмые щызэхэщэгъэ пэублэ ветеран организацием ипашэу Даур Юрэ, Дзэ-Хы Флотым и ветеран организацие икIуамэу Адыгеим щызэхэщэгъэм итхьаматэу, контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэдждьэ, Краснодар краим и ветеранхэм я Совет итхьаматэу, Социалистическэ ИофшIа-кIэм и Лыхьужьэу Н. Горовоир, Кошхьэблэ районымкIэ Блащэпсынэ щызэхэщэгъэ пэублэ ветеран организацием ипашэу Хьымыщ Хьамедэ, Адыгэ Республикэм илIыкIоу Краснодар краим шыIэ Мамыекъо Кимэ, Теуцожь районым щызэхэщэгъэ ветеран советым итхьаматэу НэмытIэкIэ Юрэ ыкIи Урысые Федерацием и ветеран организацие итхьаматэу Д. Карабановыр.

ЗытегушыIэгъэхэ Иофыгъом ехылагъэу пленумым ышIыгъэ унашъом къыщIо Адыгеим и ветеран организацие пстэумэ цIыф лъэпкIэ зэфэшхьафхэм язэкъошныгъэрэ язэблэгъэныгъэрэ гъэпытэгъэным ыкIи тигъунэгъу Краснодар краим и ветеран организацие агъэблэгъэным атегъэпсыхьагъэу ялофшIэн зэхэщэ-нэу. Пленумым хегъэу нэфыкIы Абхъаз Республикэм и ветеран организациерэ Адыгеим и ветеран организациерэ азыфагу илэ зэфыщыткIэр гъэлъэшыгъэнэу ыкIи нэмыкIэхэр.

Пленумым хэлэжъагъэхэм Адыгэ Республикэм щыпсэурэ граждэнхэм афакIоу аштэгъэ Обращением къыщIо цIыф лъэпкIыбэ зыщыпсэурэ Адыгеим мамырныгъэрэ рэхьатныгъэрэ илгыныхэм, зэдIэпIэхэу ыкIи зэгурылохэу зэдэпсэунхэм, Теклоныгъэм ия 65-рз илъэс зэри-фэшъуашэу пэгъокIыныхэм яшпы-пкIэу апылгыныхэ зэрэфаер.

Ветеранхэм я совет и президиум ыкIи ибюро хэтынхэу агъэ-нэфагъэх АР-м и ветеран совет пшгъэдэкIыжэ зыхьырэ и секретарь IэнатIэ зыгъэцкIэрэ Т. Козловамрэ ветеранхэм я Мыекью-пэ къэлэ совет итхьаматэу IэнатIэ зыгъэцкIэрэ Л. Кочергарэ. Ахэм афэшхьафэу ветеран советым и президиум хагъэхьагъэх ветеранхэм я Адыгэ шьолъыр комитет идзэ куылыкIу итхьаматэу А. Дорофеевыр ыкIи заом и ветеранхэм Иоф адэшIэгъэнымкIэ комисиим итхьаматэу В. Кулаковыр. Ветеран советым хагъэхьагъэх АР-м имзэ хьызмэт и ветеранхэм ятхьаматэу Къ. АфэшIыжыыр, пограничникхэм я Адыгэ ветеран комитет итхьаматэу З. Мыгур ыкIи боевой Иофхэм я ветеранэу, Урысые Федерацием и Лыхьужьэу Э. Цэир.

КъыкIэлъыкIорэ мафэм пленумым и ИофшIэн шылагъэ-кIотагъ поселкэу Каменно-мостскэм (Мыекьюпэ район). Мыщ шыкIогъэ ветеран зэлукIэм ИофшIэн хьакIэу къэкIуагъэхэр хэлэжъагъэх ыкIи къыщыгушыла-гъэх. Поселкэм и ветеранхэм яупчIэхэм яджэуапхэр ариты-жыгъыгъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу А. Ивановым.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.

Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэр, Шапсыгъэр, хэхэс адыгэхэр

БЗЭ ПСТЭУРИ КЪАГУРЭЮ

Народнэ творчествэм ия II-рэ Урысые фестивалэу «Культурэм лъапкхэр зэрпых» зыфиорэр поселкэу Псышлуапэ гала-концерткIэ шызэфашыжьыгъ.

Орэдылуи, къэшъуаклуи фестивалым экIэ хэлэжьагъэхэм дэмыххэу агъэцкIэн фэягъэр зыпшэрыль — тызэфэмьдэми, тыхэгъгу зышъ, тикультурэхэм ар агъэбаи ыкIи агъэдахэ зыфиорэ гупшысэр якъэгъэлъэгъонхэм ашыпхырашыныр ары.

Анахъ ныбжьыкIэ дэдэу къэгъэлъэгъонхэм ахэлэжьэгъэ кIэлэцIыкIу ансамблэу «Тыгъэ плыжьы» зызэхашагъэр ильэситIу хьугъэ нылэп, ар къалэу Пермь кыкIыгъагъ. Бзыужые-хэм афэдэу ахэм сценэм зыкытыратакыуи, къяплыххэрэм агухэр ащэфыхи, Iэгу афытеохэзэ «тебыбыкIыжьыгъэх».

Ягуапэу Шъачэ къэклогъагъэхэм ашышыгъ Нижегородскэ хэкум ит поселкэу Бутурлино кыкIыгъэ орэдыло ансамблэу «ПсынэкIэчъри». Ахэм бэ къа-кIухагъэр, шIухафтын дэгъухэри къызшахыгъэхэр, ау Шъачэ шыкIощт фестивалым зыха-

гъэнынэу фэягъэхэп. Лъапкэ зэфэшъхьафхэм якультурэ щыщ пычыгъоухэр зэралъэгъугъэхэр ягопагъ, Къыблэм шызэхашэрэ зэIукIэгъухэм къарагъэблагъэхэмэ, ягуапэу джыри къызэрэ-кIощтхэр къалуагъ.

Адыгейм шызэлъашIэрэ ансамблэу «Казачата» зыфиорэр ащ ипащэу Наталья Уваровам зэнэкьокъу зэфэшъхьафхэм ахэгъэлажъэ, ялэпIэсэныгъэ цыфхэм агу рехы.

— Лазаревскэ районым народнэ культурэм изыкыгъэ-Iэтыжын икIоу зэрэщыпыльхэм уасэ фэсэшIы ыкIи сэгъэгущо, — еIо Н. Уваровам. —

ЧIы-плэ зэфэшъхьафхэм къарыкIыгъэ творческэ коллективхэм зы сценэм тыщызэлэIэ, тызэрэшIэ,

тызэпэблагъэ мэхъу. Ащ мэхъанэшхо иI.

Зыныбжь хэкIотэгъэ самодельнэ артистхэр зыхэтхэ коллективхэр, зэхашэгъэкIэ кIэлэ-цIыкIу ансамблэхэр гала-концертым хэлэжьагъэх. «ЗэкIэ къызыщэжэрэр лъапсэр ары, — къытилуагъ къалэу Новокубанскэ кыкIыгъэ народнэ ансамблэу «Белая акация» зыфиорэм ипащэу Хьатыу Валентинэ. — Егъэжьагъэ горэ шыIэмэ, Iофыр зэрэлъыкIотэщтыри гъэнэфагъэ. Непэ кIэлэцIыкIу ансамблэу зыкызыгъэлъэгъуагъэхэм ар къагъэшъыпкъэжьы».

НЫБЭ Андзор.

БЗЫЛЪФЫГЪЭХЭРИ
ЗЭНЭКЪОКЪУГЪЭХ

Мы мафэхэм спорткомплексэу «Налшык» зыфиорэм дзюдомкIэ Урысыем ичемпионат шэкIо. Ащ хэлажъэх федеральнэ чIынэ-лбиным, Москва, Санкт-Петербург къалэхэм къарыкIыгъэ бэнакIохэр. Яонтэгъугъэ елгы-тыгъэу куп 16-у зтеутыгъэхэу медальхэм якъыдэхын атлет 920-рэ фэбанэ.

КъБР-м и Правительствэ и Тхьаматэ ипшэрылхэр охътэ гъэнэфагъэкIэ зыгъэцкIэрэ Казим Уянаевым гушIогъо зэхашэр къызэлъуихыгъ, чемпионатым хэлажъэхэрэм афакIоу республикэм и Президент ишIуфэс тхыль ар къеджагъ, аужырэ ильэхэм Налшык спорт зэнэкьокъу инхэр шызэхашэхэ зэрэхъугъэм зэригъэгущорэр, дзюдоистхэм ячемпионат гуахьо къафихынынэу зэрэгугъэрэр къылуагъ.

— УФ-м дзюдомкIэ ичемпионат хэлэжьэщт командэхэу къэ-кIуагъэхэр къесэгъэблагъэх, тикэ-ралыгъошхо иатлет анахъ лъэшхэм язэнэкьокъухэм гуахьо шъуагъэ-шынынэу тэгугъэ, — ылуагъ Къыблэ

федеральнэ округым дзюдомкIэ ифедерации ипрезидентэу Кобл Якъубэ. — МэфипшIым кIощт чемпионатым икIэххэм атегъэ-псыкIыгъэу Европэ, дунэе чемпионатхэм тикэралыгъо ыцIэкIэ ахэлэжьэщт бэнакIохэм якомандэ зэхашэщт. ГушIогъо зэхашэхэм хэлэжьагъэхэм апае концертышхо къатыгъ.

УФ-м ичемпионат иапэрэ мафэ щыбэнэгъэ тикIалэхэм ащыщ гори

финалныкIом нэсын къахэкIыгъэп. Килограмм и шъэм нэсэу къэзыщэчы-хэрэм якуп пэрытныгъэр шиубытыгъ Роман Костоевым. Килограмм и шъэм ехъу къэ-

зыщэчыхэрэм атекIуагъ Сослан Джанаевыр.

КъБР-м ибзылфыгъэ командэ щыщ гори а мафэм бэнагъэп. Килограмм 78-м нэс къэзыщэчыхэрэм якуп апэрэ чIыплэр къышъыды-хыгъ Наталья Казанцевам. Ащ нахьыбэ зионтэгъугъэхэм язэнэкьогъу Теа Донгузашвили къыпэуцужышгъун къыхэкIыгъэп, Теа пшIэгъогъо УФ-м ичемпионкэ хьугъэ.

ЖЫЛТЭСЭ Заур.

ЦЫФХЭМ
ЯЛЪЭШIЭ ТХАКIУ

Ильэс 80 ыныбжь КъБР-м ильэпкэ тхакIоу Къармэ-кIо Мухъэмэд. Бэхсан районым щыщ къуаджэу Зеикъо 1929-рэ ильэсым чъэпыогъу мазэм и 25-м ар къышыхыгъ. 1951-рэ ильэсым кIэлэегъэджэ институтыр къызеухым ыуж игупсэ къуаджэ дэт гурыт еджапIэм адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ шырыгъэджагъэх. ИльэситIу зытешIэм республикэ радиокомитетым иредактор шъхьалэу ильэсипшIым ехъурэ Iутыгъ.

Къармэко Мухъэмэд ыцIэ гопхын умылгъэкIынэу епхыгъ радиожурналистикэм иадыгъбзэ къутамэ шыIэу зэрэхъугъэр, ащ хэхьоныгъэу ышIыгъэхэр.

Мухъэмэд ирассказхэр зыдэт апэрэ тхылыр 1964-рэ ильэсым къыдэкIыгъ, ащ кыкIэлъыкIуагъэх нэмыкI сборникхэр, пьесэхэр, повестыхэр, романхэр. Къармэком икIэлэмы-пэ къыпыкIыгъ тхыль 27-рэ, адыгабзэми, урысыбзэми арылэу ахэр Налшык къышыхаутыгъэх, Москва къышыхаутыгъэх, джащ фэдэу тхэкIошхом итхылы-хэр Тыркуеми, Болгариеми къащыхаутыгъэх.

ТхакIор къызыхыгъэр ильэс 80 зышыхыгъэ мафэм ехъулэу ащ ытхыгъэхэр зыщызэхъугъо-гъэ томищ хьурэ тхылыр къыдагъэкIыгъ.

Мухъэмэд итхылыхэм уазышыгъуIэрэ лыхъужыгъэр тилъэхъэнэгъу цыфых, ахэм ягушIуагъохэмрэ ягумэкI-хэмрэ арых а тхыгъэхэм пкъы афэхъугъэхэр. Роман-хэу «Азэмат», «Къыуаджэрэм уигъэчыерэп» зыфило-хэрэм къащигъэлъэгъуагъ ежэ тхакIом ильэхъэнэгъухэм гъогуонэ къинэу къакулгъэм икIэгъэзапIэхэр, ягугъэ-гупшысэхэр.

ТхакIом щытхъушхо къыфэзыхыгъэр, цIэрыло зэхъу-лагъэр тхылышхэу зэхэт романэу «Шыхухэр (къумбыл чыгъхэр) — джыри мэкIых» зыфиорэр ары. Ащ щыщ апэрэ тхылыр 1979-рэ ильэсым къыхаутыгъ. Къэбэртэе литера-турэм щыщэу цыф нахьыбэ дэдэ заджэрэр а тхылыр ары.

Адыгагъэм, цыфыгъэм яшэпхэ дахэхэм арыгъуаззэ псэурэ Къармэко Мухъэмэд цыфхэм шIу алъэгъу, итхылы-хэр зэлэпахых. Фэшъошэ дэдэу ащ фаусыгъ «Народнэ тхакIу» зыфиорэ цIэ лъапIэр, УФ-м культурэмкIэ изаслу-женнэ IофышI, зэчыишхо зыхэлэ журналист. «БэгъашIэ охъу, Мухъэмэд», — аIо икIо-джэгъухэм, иныбджэгъухэм.

СУРЭТТЕХХЭМ
ЯКОНКУРС

КъБР-м и Президентрэ Правительствэм-рэ япресс-къулыкъу «Си Къэбэртэе-Бэлъ-къар» зыфиорэ сурэт конкурс зэхешэ. Ащ фэдэ зэнэкьокъу зэхэщэгъэныр апэу зы-гу къэкIыгъэр Николай Коляда. КъБР-м и Президент иинтернет-сайт къытхыгъэ пись-мэм мырэуштэу ит: «ЗэкIэми арэлъэгъу ти-республикэ гупсэ идэхэгъэ...»

Н. Коляда къытхыгъэр президентым ыгу-рихыгъ ыкIи Iофтхьабзэр игъоу ыльэгъугъ, ежэ ипресс-къулыкъу пшэрыль фишIыгъ шIуагъэ зыпыль Iофыр зэшIуихынэу. Зэнэ-кьокъум хэлажъэхэ хьушт сурэттехыныр зи-сэнахъатхэри, а Iофым дихыххэрэри. Кон-курсым хэлэжьэщтхэм шэклогъу мазэм и 30-м нэс ахэм тырахыгъэ сурэтхэр къара-гъэхьынхэ фае мыш фэдэ адресымкIэ: e-mail 401504(a) list.ru. Хэти къылахырэр сурэти 5 нахьыбэп. Зэнэкьокъум къарагъэхыгъэ сурэтхэр 2009-рэ ильэсым тыгъэгъа-зэм и 1-м КъБР-м и Президент и www.president-kbr.ru сайтым рагъэхашт.

Номинации 5-м («Къэбэртэе-Бэлъкъарым ичIыналъэ», «Ти къуршхэр» (къушхьэхэр), «Республикэм ицIыфхэр», «Хьугъэ-шIагъэхэр», «КъБР-м итамыгъ») щыщэу апэрэ чIыплэр къышыхаутыгъэхэм алъэ-къуацIэхэр республикэм къэбар жьугъэм иамалэу шыIэхэм къащыхаутыштых, ахэм дипломхэр шаратыжыштых Урысые печатым и Мафэ фэгъэхыгъэ гушIогъо зэлу-кIэм.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр
БРАНТИЭ Казбек.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

Адыгэ Республикэм и Президент и Указуу N 87-р зытетэу «Пщыныжъ зытелъхэм афэгъэгъугъэным иофыгъохэмкIэ Адыгэ Республикэм и Президент дэжъ щызэхэщэцгъэ Комиссием ехыылагъ» зыфилоу 2002-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 1-м кыдэкIыгъэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Президент и Указуу N 1500-р зытетэу «Пщыныжъ зытелъхэм афэгъэгъугъэным иофыгъохэмкIэ Урысые Федерацием исубъектхэм якомиссиехэм яхыылагъ» зыфилоу 2001-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м кыдэкIыгъэм тегъэпсыхьагъэу **унашъо сэшIы**:

1. Адыгэ Республикэм и Президент и Указуу N 87-р зытетэу «Пщыныжъ зытелъхэм афэгъэгъугъэным иофыгъохэмкIэ Адыгэ Республикэм и Президент дэжъ щызэхэщэцгъэ Комиссием ехыылагъ» зыфилоу 2002-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 1-м кыдэкIыгъэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2002, N 4; 2003, N 5; 2004, N 11; 2005, N 3; 2007, N 2, 11; 2008, N 2) мы кыыкIэлъыкIорэ зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) гуадзэу N 1-м хэт сатырэу «ГъонэжыкIо Муратбек Хъудэ ыкIор — общественнэ организациеу «Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ иветеранхэм я Совет» зыфиорэм итхьамат, Комиссием итхьамат» зыфиорэм ычIыпIэкIэ тхыгъэнэу: «ГъонэжыкIо Муратбек Хъудэ ыкIор — прокуратурэм иветеранхэм ыкIи ипенсионерхэм я Урысые

общественнэ организацие и Адыгэ регион къутамэ и Совет итхьамат, Комиссием итхьамат»;

сатырэу «Лобода Александр Павел ыкIор — политическэ партиеу «Справедливая Россия: Родина/Пенсионеры/ Жизнь» зыфиорэм ирегион къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм и Совет итхьамат» зыфиорэм ычIыпIэкIэ тхыгъэнэу: «Лобода Александр Павел ыкIор — политическэ партиеу «Справедливая Россия: Родина/Пенсионеры/ Жизнь» зыфиорэм ирегион къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм итхьамат»;

сатырэу «Николаев Вадим Николай ыкIор — муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» иобщественнэ совет исекретарь» зыфиорэм ычIыпIэкIэ тхыгъэнэу: Николаев Вадим Николай ыкIор — муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» инароднэ депутатхэм я Совет итхьамат»;

2) гуадзэу N 2-м:
а) иа 1-рэ пункт хэт пчъагъэу «12-м» пчъагъэхэу «2009, N 21» зыфилохэрэр хэгъэхьогъэнхэу;
б) ия 4-рэ пункт иа 1-рэ подпункт хэт гушыIэхэу

«Адыгэ Республикэм итыр» зыфилохэрэм ауж гушыIэхэу «Зилоф алуагъэхэу следственнэ изоляторым шаIыгъхэр, судыр зилоф хаплъэхэрэр» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу;

в) я 11-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
«11. Пщыныжъэу телъыр фэгъэгъугъэным фэгъэхьыгъэ тхылэу кыыпIэкIэхьагъэм Комиссиер хаплъэ зыхьукIэ, учреждением иадминистрации, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжыным иорганхэм ишыкIэгъэ материалхэр, къэбар, документ тедзэхэр къагъэхьазырынхэу зафигъэзэн фит. Зигугъу къэтшIыгъэ органхэм япшгъэрыл а лъэлур къазыпIэкIэхьагъэм ыуж мэфибл нахьыбэ тырамыгъашIэу тхылхэу ящыкIагъэхэр алэкIагъэхьанхэр.».

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Указым кIуачIэ иIэ мэхьу.

**Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 8, 2009-рэ илъэс
N 116

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ пенсионерхэм 2010-рэ илъэсым урыпсэунымкIэ анахь ахьщэ макIэу аратыщтыр гъэнэфэгъэным ехыылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 21-м ыштагъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием урыпсэунымкIэ анахь ахьщэ макIэр шыгъэнэфэгъэным ехыылагъ» зыфиорэм тегъэпсыхьагъэу мы Законом къегъэнафэ Адыгэ Республикэм щыпсэурэ пенсионерхэм 2010-рэ илъэсым урыпсэунымкIэ анахь ахьщэ макIэу аратыщтыр зыфэдизыр

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм щыпсэурэ пенсионерхэм 2010-рэ илъэсым урыпсэунымкIэ анахь ахьщэ

макIэу аратыщтыр зыфэдизыщтыр

Федеральнэ законэу «Къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу ятыгъэным ехыылагъ» зыфиорэм кыызэрэдилыгътэрэм тетэу пенсиехэм социальнэ ахьщэ тегъахьо афэшIыгъэным пае Адыгэ Республикэм щыпсэурэ пенсионерхэм 2010-рэ илъэсым урыпсэунымкIэ анахь ахьщэ макIэу аратыщтыр сомэ 4150-у гъэнэфэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхьу.

**Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 27-рэ,
2009-рэ илъэс
N 294

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо тамыгъэхэм яхыылагъ» зыфиорэм ия 7-рэ статья зэхъокIыныгъэ фэшIыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо тамыгъэхэм яхыылагъ» зыфиорэм ия 7-рэ статья зэхъокIыныгъэ фэшIыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо тамыгъэхэм яхыылагъ» зыфиорэм ия 7-рэ статья (Адыгэ Республикэм и законодательствэ

зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 6) зэхъокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, мыщ фэдэ къэIуакIэ зилэ я 7-рэ IахьыкIэр хэгъэхьогъэнэу:

«7. ЧыпIэ зыгъэIорышIэжыным иорганхэм ябланкхэм-рэ ямыхьурхэмрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Герб ашагъэфедэн алъэкIышт.».

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхьу.

**Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс
N 295

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын IофшIэным ехыылагъ» зыфиорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын IофшIэным ехыылагъ» зыфиорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын IофшIэным ехыылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 7) мы кыыкIэлъыкIорэ зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

«1. Къэлэгъэпсыным ылъэныкъокIэ уполномоченнэ органым Адыгэ Республикэм къэлэгъэпсынымкIэ ипроектхэм атегъэпсыхьэгъэ шапхьэхэр къегъэхьазырых.

2. Адыгэ Республикэм къэлэгъэпсынымкIэ ипроектхэм язэхэгъэузонкIэ шапхьэхэр, мы лъэныкъомкIэ экспертизэхэр зыгъэнафэхэрэр къэлэгъэпсыным ылъэныкъокIэ а Iофым фэгъэзэгъэ органхэр ары.»;

2) я 16-рэ статья иа 1-рэ Iахь мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«1. Къэлэгъэпсыным ылъэныкъокIэ уполномоченнэ органым Адыгэ Республикэм чыпIэ планированиемкIэ исхемэ тегъэпсыхьагъэу документациер егъэхьазыры, республикэ мэхьанэ зилэ псэолъэшIыным иобъектхэр зыдэ-

щытыштхэ чыпIэхэр схемэм кыдылпытэхэ зыхьукIэ ары ащ фэдэу зашIырэр.».

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр
Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхьу.

**Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс
N 297

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм нотариальнэ округхэм ягъунапкъэхэр щыгъэнэфэгъэнхэм ыкIи нотариус IэнэтIэ пчъагъэу ахэм яIэн фаем яхыылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм нотариальнэ округхэм ягъунапкъэхэр щыгъэнэфэгъэнхэр ыкIи нотариус IэнэтIэ пчъагъэу ахэм яIэн фаер

1. Адыгэ Республикэм инотариальнэ округхэм ягъунапкъэхэр муниципальнэ районхэмрэ къэлэ койхэмрэ ягъунапкъэхэм атефэх.

2. Адыгэ Республикэм инотариальнэ округхэм янотариус пчъагъэ мы Законом игуадзэ диштэу агъэнафэ.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр
Официальнэу кызыхаутырэм ыуж мэфишIэ зытешIэкIэ, мы Законом кIуачIэ иIэ мэхьу.

**Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс
N 298

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспорт хэбзэIахьым ехыылагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспорт хэбзэIахьым ехыылагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспорт хэбзэIахьым ехыылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2002, N 12; 2003, N 11; 2007, N 11; 2008, N 11; 2009, N 2) ия 3-рэ статья мы кыыкIэлъыкIорэ зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) я 2-рэ Iахьыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
«2. ХэбзэIахьыр зытырэ цIыфхэм хэбзэIахь органхэм къаратыгъэ тхылъым тегъэпсыхьагъэу мэкъуогъум и 1-м бламыгъэкIэу транспортнымкIэ хэбзэIахьыр аты.»;

2) я 3-рэ Iахьым кIуачIэ имыIэжъэу лыгъэгъэнэу.
Я 3-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр
2010-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м кыщегъэгъагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхьу, ау официальнойнэу кызыхаутырэ мафэм ыуж зы мазэ тешIэн фае.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс
N 299

Адыгэ Республикэм и Законэу N 298-р зытетэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 27-м аштагъэм игуадз

Нотариальнэ койхэм нотариус пчъагъэу яIэр

N	Нотариальнэ коим ыцI	Нотариус пчъагъэр
1.	Мыекъопэ къэлэ	17
2.	Мыекъопэ район	3
3.	Адыгэкъэлэ	2
4.	Кошхэблэ	2
5.	Красногвардейскэ	2
6.	Джэджэ	2
7.	Теуцожэ	2
8.	Тэхьутэмыкьое	4
9.	Шэуджэн	1
	ПстэумкIи	35

Искусствэм ицлыф цларылохэр

ИШІУШІАГЪЭ КЪЕТЭЖЬЫ

Урысые Федерациемрэ Ингушетиемрэ искусствэхэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэшхоу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу, профессорэу, режиссер цларылоу КІуращынэ Аскэрбий иубилей фэгъэхьыгъэ пчыхъэзэхьыгъэ тиреспубликэ и Лъэпкъ театрэ цыкІуагъэ.

Искусствэм цызылгъашІэрэ режиссерэу КІуращынэ Аскэрбий имэфкІ дагощынэу зэхьыгъэ къэкІуагъэх икъоджэгъуэхэр, илээс зэфэшхьафхэм Іоф зыдишІагъэхэр, республикэм и Парламентрэ Правительствэмрэ якъулыкъушІэхэр, Коцхъэблэ районым иллыкІохэр, искусствэр зышІогъэшІэгъонхэр, театрэм иныбджэгъушІухэр.

Театрэм шэпхъэ хэхьыгъэхэр илэх. Урысыем инароднэ артистэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу, Лъэпкъ театрэм ирежиссер шхьаІэу Кукэнэ Мурагэ пчыхъэзэхьыгъэ кызырэ-щилуагъэу, мэфкІыр зэрэхьыгъэуэфыкІышт шлыкІэм нэбгырэ пчъагъэ здегупшысагъ. «ПсэлыхъохэмкІэ» къебгъэ-жъэнышъ, КІуращынэ Аскэрбий ыгъэуцугъэ спектаклэхэм къахъыгъэ къэшыхъохэр къэбгъэлъэгъонхэу узыфежъэкІэ, уахътэу ыхъыщтыр зыфэдизыр къэшІэгъуае. Ар зэхэщакІомэ къыдалыты, хэкІыпІэшІу къагъотыгъ. КІэрэщэ Тембот икълэмьпэ къычІэкІыгъэ «Шапсыгъэ пшъашъ» те-хыгъэ инсценировкэр зытхыгъэр, спектаклэр зыгъэуцугъэр КІуращынэ Аскэрбий.

Режиссерым итворчествэ нахъ зыщызэфыхысыжырэ ІофшІагъэр иубилей зэхьыгъэ къыщигъэлъагъо шІоигъуагъ.

«Шапсыгъэ пшъашъ»

Лъэпкъым ынапэ зыгъэдахэу, пшъэшъэ хъупхъэу Гулэз ары спектаклэр зыфэгъэхьыгъэр. Тарихьым, шэн-хабзэмэ режиссерым куоу тахищэ зэрэшІоигъор апэрэ къэшыхъохэм къахъы. Пшъэшъэ хъупхъэу тыгъэм ибзылхэм афагъадэрэм ироль къэзышІырэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Гъонэжыкыо Асыет.

Спектаклэр зыпкъырыхыгъэу къэстхынэу пшъэрылъ зыфэшІыжыкыгъэп. Режиссерым итворческэ амалхэр щыІэныгъэм щыбгъэфедэхэ пшІоигъоу гупшысэу уигъэшІыхэрэм ащыщхэр ары зигугъу къэтшырэр.

— Цыхъэ къысфэпшырэ-пышъ, сыгум пІкІанІлэр къытырекІэ, — къеІо пшъашъэм ыджэ къэкІогъэ псэлыхъом.

«Уимыхъуу уимыхабзэ шымыгъэуцу. Упшымы ухъаІ. КъаІо, тІыс».

Ащ фэдэ гушыІэхэр спектаклэм зыщызэхъыкІэ лъэпкъ шэн-хабзэмэ икІэрыкІэу гукІэ къафэогъэзэжы.

— Сыпшымы сыныбжыкІ, — еІошъ, пшыр афэтІысырэн, нахыжыхэр егъэлъапІэх, ыгъэгъэджыхэрэн. Ролыр адыгэ шъуашэр щыгъэу къэзышІырэр артистэу Хъакъуй Андзаур.

Шахъом иІофшІэн зыфэдэм, адыгэмэ шым мэхъанэу раты-

рэм, шыр дэгъумэ ылъахъохэмкІэ къэпшІэн зэрэплъэкІыштым, зэрэбгъэшхэн фаем ІупкІэу къагъушыІэрэ артистхэм спектаклэм псэ къыпагъаІэ. Артистэу Нэхэе Адамэ шы чъэрэу Налмэсым ироль къэшІы. Шыр пчэгум итэу ащ къыпщегъэхъу.

Налмэсрэ Гулэзрэ язэфыщытыкІи режиссерым гъэшІэгъон дэдэу спектаклэм къыщызэІуи-хыгъ. Шыр зытыгъугъэхэм къаІэкІэкІыжы, Гулэзи игъусэу яджэ къэкІурэ гъогум къыте-хъажы.

Шымрэ цыфымрэ язэфыщытыкІэхэм, гукІэгъум мэхъанэу иІэм, зэо-банэхэм шыхэр зэрэхэ-лажъэхэрэм, лъэпкъ шІэжыым, цыф зыфыщытыкІэхэм, нэмыкІ-хэмі спектаклэм уахешэ. Адыгэ джэгум, лъэпкъ къашъохэм, унагъом ипсэуІэ, лъэхъэнэ чыжъэм гукІэ зыфэбгъэзэжыын зэрэплъэкІырэм спектаклэр яІотакІоу щыт.

Артист цларылохэу Пэрэныкыо Чэтибэ, Устэкыо Мухътар, Варпэкыо Аслан, КІыкІ Юрэ, Зыхъэ Заурбий, Уджыхъу Марыет ярольхэр къызэрашІыхэрэм гупшысэ макІэп уагъэшІырэр. Тхьаркыохъо Теуцожэ, Хъакъуй Аслан, Ацумыжэ Тембот, Бэгъ Алкъэс, Болэкыо Аминэт, Батыжэ Фатимэ, Джолэ Рэщыдэ, Бэгъушъэ Анзор, Джымэ Заремэ, Жъудэ Аскэрбий, Къэбыхъэ Анзор, Ахъмэт Артур, нэмыкІ-хэри спектаклэм хэлажъэх.

Режиссерым артист заулэ зы-хэлэжъэрэ спектаклэмэ ащыщ иубилей пчыхъэзэхьыгъэм къыщигъэлъэгъон ылъэкІыштыгъ — ащ Іофыбэ къыпкІыныеп. ЗэхэщакІохэр нахъ хылыгъэ къа-

фэхъушт гъогум рыкІуагъэх, унашъоу зыфашІыжыгъэхэр къадэхъугъ.

Щытхъу лые мэхъуа?

Илээс 70-рэ зыныбжыым иІофшІагъэ зэфэпхысыжымэ, еІолІэни укызырэщытхъуни бгъотышт. Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый иубиларым фэ-

УФ-м изаслуженнэ артисткэу Уджыхъу Марыет, Адыгеим итеатрэхэм яІофышІэхэм я Союз итхъаматэу Зыхъэ Заурбий, ІофшІэным иветеранэу, иубиларым ичІышІэгъоу Пшыжэ Кимэ, Коцхъэблэ къоджэ псэупІэм итхъаматэу Борсэ Хъазрэт, Коцхъэблэ районым иадминистра-ции ипашэу Тхьаркыохъо Налбий, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ идиректорэу Зыхъэ Мэлайчэт, нэмыкІхэри иубиларым къыфэгъушІуагъэх.

Артист цларыло, зэлашІэрэ цыф хъунхэмкІэ А. КІуращынэр ІэпыІэгъу зыфэхъугъэхэ Зыхъэ Заурбий, Къулэ Амэрбий, нэмыкІхэмі джырэ нэс сценэшхом къыщамыІотэгъэ къэбар гъэшІэгъонхэр зэхы-тагъэхыгъэх.

«Шапсыгъэ пшъашъ» сценэм къыщыбгъэлъэгъоным фэшІ спектаклэр кІын дэдэу зэрэщытыр, режиссерым еІолІэ-кІэ дэгъу къызэригъотыгъэр Ацумыжэ Казбек зэгъэпшэн амалхэр къыгъотыхъэзэ ІупкІэу къыІотагъ. Искусствэм ыбзэкІэ А. КІуращынэр цыфмэ зэра-дэгъушыІэрэр, къушхъэ лъагэм дэкІоен зэриІыэкІырэр, лъэпкъ шэн-хабзэхэр къызэриухъумэхэрэр Уджыхъу Марыет къыхи-гъэщыгъэх, адыгэ бзылфы-гъэр зыгъэдэхэрэ лъэныкъохэм нэмыкІ нэхэмкІэ таригъэ-пшыгъ.

Театрэм цыфыр чІизыгъ. КІуращынэ Аскэрбий къыфэгъу-шІуагъэмэ зэрафэразэр, театрэр ищыІэныгъэ къызэрэхъыгъэ шлыкІэр, лъэхъаным еплъыкІэу фыриІэхэр лъигъэкІуатэхэ зэрэшІоигъор къыІотагъэх.

Хъурымэ Хъасан, Нэпсэу Нихъад — ахэр ІэкІыб хэгъэгухэм къарыкІыжыгъэ тилъэпкъэ-гъумэ ащыщых, пчыхъэзэхьыгъэр шІукІэ агу къагъэкІыжышты. Унэрыкыо Гулэз республикэ телевидением Іоф зэрэщышІэрэм дакІоу спектаклэм шІогъэшІэгъонэу еплъыгъ. Гъонэжыкыо Асыет Гулэз ироль къызэри-шыгъэм осэ ин ритыгъ. Иубиларым готэу нэпэеплэ сурэтхэр тырахыгъэх.

Опсэу, Аскэрбий! Тхъэм бэгъашІэ уешІ. Уилахылыхэу пчыхъэзэхьыгъэм чІэсыгъэхэм гү-фэбэныгъэу афыуиІэр шІукІэ къыотэжыынэу пфэтэІо.

Сурэтхэр зэхьыгъэм къыщы-тырахыгъэх.

НэкІубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбий.

КъыкІэлыкІорэ номерыр шэкІогъум и 6-м къыдэкІышты.

Футбол. Урысыем изэнэкъокъу

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Торпедо» Ермэлхъабл — 0:0. ШэкІогъум и 2-м Краснодар щызэдешІагъэх.

МэкъэгъэІу

Мэрэтыкыо Ілакъом къыхэкІыгъэхэм язичэзыу зэІукІэ культурэм и Унэу къуаджэу Хъакурынэхъаблэ дэтым 2009-рэ илээсым шэкІогъум и 21-м сыхъатыр 12.00-м щыкІошт.

Мэрэтыкыо Ілакъом къыхэкІыгъэхэр зэкІэ къетэгъэблагъэх.